

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA

și
ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se in-
napolază.

ROMÂNUL

Din semnele vremii.

Arad, 8 Aprilie.

Intr'o corespondență datată din București și publicată mai deunăzi de ziarul *Budapesti Hirlap*, am cetit următoarea frază caracteristică: „Noi maghiarii cari trăim aici (în România) avem datoria să atragem atenția opiniei publice din patrie asupra acelor fenomene îngrijitoare, cari de obicei scapă observației oficiale a diplomației...” Era concluzia unei serii întregi de grozăvii descoperite de maghiarul trăitor în România, grozăvii din cari nu lipsea nici denunțarea unui film cinematografic, prin care s'a agitat trei zile de rând împotriva maghiarimei, cu ajutorul unei reproducții a vodevilului unguresc „Sár-ga csikó”, dată sub titlul „Romanul unui român nevinovat din Ardeal!” — Un sfert din corespondență îl ocupă, în adevăr, darea pe față a acestui tenebros complot, care are să vină așadar și să pună vârf alarmării opiniei publice maghiare, ca dovadă definitivă și hotărâtoare despre faptul că: „astăzi în România nici un creier nu mai gândește la altceva decât la alcătuirea României mari, — politica predominantă nu se mai mulțamește cu nimic altceva decât cu Ardealul și Bucovina!”...

Nu credem că maghiarul care astfel își pricepe datoria sa de oaspe al țării românești, va fi vre-un trimis inadins, ca să tragă cu ochiul și cu urechea în dreapta și în stânga, spre a se... documenta asupra spiritului public din România în ce privește pe maghiari. Mai de grabă va fi unul dintre aceia cari se duc în țară ca să caute, și găsesc, acolo condițiuni de traiu mai bune, mai lesnicioase sau

mai rentabile, decât în propria lor patrie, și cu toate că aici tot ce e maghiar este privilegiat față de ceeace e de... buze străine. Simțul de omenie și de lealitate îi spune deci acestuia, că pe lângă meseria cu care își asigură viitorul și bătrânețele colecționând strălucitorii și bine răsunătorii lei noi românești, mai poate, ba chiar este obligat, s'o mai exercite și pe aceea de... denunțător al „fenomenelor îngrijitoare”, sau mai bine zis de informator tendențios și provocator.

Iată apoi și consecințele: Alarmat de informațiile dela fața locului, informații ilustrate până și cu dovezi cinematografice, *Budapesti Hirlap* cere iarăș și iarăș — fortificarea hotarelor Ardealului, — cele naturale nu mai ajung! — și aceasta până mai este încă în viață împăratul-rege Francisc Iosif I, căci tot informatorul ocazional al acelu ziar a mai tras cu urechea și a mai aflat (la care cafeenea?) că în România se speculează *politicește* „eventualitatea tragică” a unei schimbări de tron în Austro-Ungaria...

— Se impută câteva expresiuni mai tari ale unor oratori dela întrunirile publice naționaliste din București... Dar ce sunt acestea, pe lângă ațătările cari iată cum se țin lanț, cu ajutorul iscoadelor de teapa corespondentului ziarului budapestan!

Maghiarii cari trăiesc în România, — și trăiesc bine căci nu se prea grăbesc în de obicei să se gândească la întoarcerea în patrie, — ar avea o datorie, da. Datoria aceasta ar fi însă, să arate celor de acasă *adevărată* stare de spirit din România, care nu este alta decât pur și simplu aceea care pornește din dorința arzătoare a tuturor Românilor ca să

vadă pe frații lor din regatul Ungariei *tratați mai omeneste*.

Nu fortificații la trecătoarele Carpaților sau pe crestele lor, căci mai la urmă nici acestea n'ar putea folosi la nimic, câtă vreme nu se vor fortifica raporturile dintre aceste două neamuri cu atâtea interese comune, ci dimpotrivă se va căuta să se cultive și să se mențină vrajba între ele. — A susține că nu e cu puțință o înțelegere, o prietenie între maghiari și români, deoarece aceștia ar nutri o ură neîmpăcată față de cei dintâi și n'ar urmări decât umilirea și sdrobirea lor, — e una din cele mai mari nelegiuiri politice cari se pot săvârși; — și pe aceasta o săvârșesc chiar unii maghiari opoșiți în țara românească!... — Sunt triste semne ale vremii, acestea!

Și cât ar fi de ușor să se vadă clar în toată această harababură provocată de câțiva îngâmfați și de și mai mulți speriați: Tot ce este încordare între popoarele român și maghiar n'are decât una și *singură cauză*: aceasta este confiscarea drepturilor naționale ale Românilor din țările coroanei Sîtului Ștefan. Redați aceste drepturi, și totul va fi zis, — vom trăi unii cu alții în cea mai deplină armonie, și ne vom sprijini reciproc existența, viitorul și poate chiar gloria...

Dar fără acestea — nimica. Sau atunci: necunoscutul. Norocul, nenorocul, — fatalitatea! — Iată ce ar trebui, dacă ar vrea să vadă mai limpede, să spună iscoada dela București gazetei sale din Budapesta.

Vestitorii primăverii.

Încă nici nu s'a topit de-a binele cojocul de zăpadă prin locurile mai îndosite, când se și ivesc cei dintâi vestitori de vremuri mai bune, de o nouă viață după somnul lung de iarnă: *ghioceii*. Să te miri ce curaj au aceste gingașe floricele! Nu le pasă de vânturile cari aleargă vâlând prin crâng, amenințând cu moarte de îngheț toate vietățile, nu se simchiesc de petele de zăpadă cari mai stau în straturi subțiri peste capul lor, nu le pasă de frunzele vesteșede ce le acopere, ci pătrund prin zăpadă și prin frunze, chemate de fiorii vieții, cari stăpânesc pe încoțel toată firea. Cât de potrivit numesc francezii aceste flori „perce-neige”, sfredelitoare de zăpadă!

Dar nici ghioceii nu iasă din pământ de tot golași. Au luat chiar toate măsurile de lipsă ca să fie scutiți de primejdiile și intemperile ce-i așteaptă. Floricica e învelită într'o căciulă, o frunzuliță albă verzie ca o teacă. Așa îmbrăcată se mai ascunde între cele două frunze cu vârful mai vârtos, potrivite ca să pătrundă ou ele prin huma acoperitoare. Și frunzele mai sunt încă învelite din jos în niște pantalonași: o teacă străvezie, scutitoare.

Dar iată în sfârșit afară ghioceul! Cât de mândru privește jur-împrejur, unde toate dorm încă! Cât de gingaș își scutură căpșorul la adierea vântului, ca un clopoțel, care cu voce ete-

rică, neauzită și neînțeleasă de om pământean trezește din somnul de iarnă floricelele și ierburile, arborii și tufele din pădure. Ici-colo în Ardeal mai are ghiocelul și alt tovarăș în munca sa de trezitor al naturii: *ghioceii-mari* ori *ghioceii-bogați* (*Leucorum vernum*), cu florile mai mari, mirositoare, plecate în jos, cu petale galbene la vârf.

Glasul lor nu răsună în pustiu. Oamenii se înțeleg doar cu o vorbă, cu un semn, cu un suris. tot așa e și chemarea tainică a florilor.

Iată numai că sub tufiș își scoate capul *spânzul*, cu florile lui mari, roșii-purpurii (*Helleborus pumpurascens*). E dela fire o floare foarte trează. De pe la începutul lui Februarie mijeste numai așa sub covorul de frunze uscate, și așteaptă glasul tainic al ghioceilor. Idată ce-l aude răsunând își ridică vesel căpșorul, trimitând un salut trezitorului, și începe să ooheteze cu domnișoarele albe. Și *alunul* se trezește curând din letargia de peste iarnă. Repede își întinde mâțisorii, alcătuiți în miniatură încă din toamnă, legănându-i ușurel la adierea vântului, care duce polenul pe floricele ou pistil, ascunse în niște muguri. Acum le găsim ou greu, căci numai prin firicelele roșii din vârf, prin stigme se deosebesc de mugurii frunzelor. Din ele se fac însă alunel.

De mișcările alunului se trezește și invidiosul vecin, *cornul*. În puține zile, ca prim farmec își deschide mugurii de flori, îmbrăcându-și cren-gile goale într'o podoabă de floricele mărunte,

galbene, unite în mici umbrele, ca astfel să bată mai ușor în ochii insectelor ce caută miere și transportă polenul din floare în floare.

Arborii sunt mai somnoroși, nu se lasă treziți cu una cu două de niște clopoței pigmei cum sunt ghioceii. Stejarul visează încă la mărirea lui de astăvară, când toți îi căutau umbra deasă, răcoritoare, când flăcări își împodobeau pălăria cu frunzele lui. Căci el reprezintă mândria, trăinicia, tăria neamului vegetal...

Arțarii, jugastrii, carpenii dorm și ei încă. Numai *ulmul* tresare parecă de un vis urit, își aruncă repede frunzele brune ale mugurilor, își scoate căpșorul de floricele la lumină, căutând cine tulbură liniștea sfântă a pădurii... Ghiocelul salută respectuos și pe acest boier în lumea plantelor, în semn de mulțumită pentru adăpostul care-l primește peste vară împotriva arșii soarelui; își vede apoi mai departe de slujbă, sună și-bate într'o dungă clopoțelului candid.

Aerul căldicel de primăvară ia acum pe aripile-i ușoare chemarea ghiocelului, și o duce prin lunci și berouri, prin păduri și margini de râulețe.

Prin livezile de munte se ivește *brândusa-de-primăvară*, numită și sofran (*Crocus Heuffelianus*), cu potirele mari, vinete compuse din 6 foițe, dintre cari iasă, ca o limbușoară, stigmatul galbui. Pentru frumseța lui adesea e plantat acest sofran împreună cu neamurile lui albe și galbene prin parcurile orașelor. Acoeseși cinstite ajunge și *bănuțeeii* (floricele-frumoase, *Bellis perennis*), cari ne surid atât de gingaș din iarbă, conștii

Quo vadis, Austria?

(Articol publicat de d. A. Kutschbach în revista „März” din München).

Sub titlul acesta a publicat de curând fostul prim-ministru al Serbiei Dr. Vladan Georgevici, o broșură (în comision la S. Hirzel, Leipzig) în care caută să răspundă întrebării ziarului „Die Zeit”: de ce e așa de urită Austria de popoarele balcanice în general, și în special de Sârbi? Georgevici aduce mult material istoric care, rânduit cu îngrijire și cronologic, arată, ori cui judecă nepărtinitor, în ce fel — s'ar putea zice: statornic, cu voință — și-a înstrăinat Austria sufletul popoarelor balcanice și în deosebi al Sârbilor. Austria a refuzat principatele dunărene, Moldova și Muntenia, oferite în schimbul provinciilor ei italiene — pe cari totuși le-a pierdut —; a refuzat tot de atâtea ori propunerea de trei ori repetată a bunicului regelui de azi, Petru, al Serbiei, Caragheorghe, conducătorul marelui revoluții sârbești, de a anexa Serbia; a refuzat chiar în chip jignitor cererea aproape în genunchi făcută, în jumătatea cealaltă a secolului trecut, de Muntenegru, de a face din el o provincie austriacă; iar în schimb pentru toate acestea, a tradat în nenumărate rânduri Turciei aceste țări și pe eroii libertății lor. Metternich a închis pe conducătorul revoluției grecești, prințul Ipsilanti, în Turnul înalt dela Muncaci și s'a împotrivit creșterii Elladei înviate. Față de Bulgaria lucrurile nu stau mai bine — și de meschinăriile politice economice austriace suferă toți cei ce au de a face cu ea.

Ce speranțe mari își puneau odată, sub jugul turcesc, popoarele creștine din Balcani în Austria, în împăratul apostolic, care era cel mai apropiat monarh al creștinătății și pe care-l credeau martor ocular al martiriului creștinilor ce-l chemau să puie iarăși crucea pe Sf. Sofia! Când balcanicii văzură cu spaimă că sfânta măicuță Rusia năzuiește nu la liberarea creștinilor din Balcani, ci la răpirea mai întâi a jumătății răsăritene cu Constantinopolul a peninsulei, prin toate războaiele pornite împotriva Turciei, atunci încercară ei cea mai mare desamăgire din partea Austriei. Apostolatul creștin în care crezuseră se dete pe față ca proselitism iesuitic, ca un sistem de nemiloasă desnaționalizare — tocmai în veacul libertății conștiinței și al principiului național!

Și acest sistem e și azi în putere, ba încă poate e întrebuințat și mai fără cruțare ca înainte. Mărturie de aceasta e ori care cunoaște lucrurile din Balcani și urmărește, pătrunzându-le până la origini, intrigile austriace. Ce calomnii, ce minciuni, ce falsificări săvârșesc aproape zilnic organele austriace și ungurești îndată ce e vorba de popoarele balcanice și în deosebi de Serbia! Ce lumină ca-

racteristică în privința asta a aruncat acum câțiva ani procesul Friedjung — în care s'a dovedit că spionul austriac lucrase cu acte false! Să ne amintim numai cazul consulului austriac Prohaska din Prizren, când, din cauza veștii mincinoase a uciderei lui, nedesmințită săptămâni întregi de iarnă austriac, pasiunea populară a fost atârțată până aproape de izbucnirea războiului, răspândindu-se totodată svonul omorârei trimisului austriac din Belgrad. Dar și mai departe, putem pomeni și altele din vremea din urmă în sprijinul temei noastre.

Când Issa Boletinaz la Elbassan, câteva săptămâni după pacea din București, puse la cale cu ajutor străin o expediție bine organizată împotriva Sârbilor — Albanezii până atunci nearmați fură în chip misterios înzestrați cu arme nouă împărțite chiar celor de pe pământ sârbesc — și când Sârbii respinseră năvala ocupând pentru siguranța lor câteva puncte în Albania, li se ceru cu sgomot mare părăsirea neîntârziată a lor. Pașici arată că ele vor fi păstrate numai până la liniștirea populației de acolo și apoi vor fi îndată liberate. În Austria însă nu se dădu nici un crezământ spuselor lui, cu toate că guvernul sârbesc cedase la Scutari și în alte părți. Câteva zile numai mai târziu, adresă Austria la Belgrad un ultimatum grosolan pentru opt zile. Sârbii nu așteptară trecerea lor, ci părăsiră mai înainte punctele ocupate, umilind oare cum prin aceasta pe Austro-Ungaria*).

Apoi veniră știrile neadevărate ale presei ungurești asupra așa ziselor tratate de alianță balcanică împotriva Austro-Ungariei. Se vorbea de un complot balcanic împotriva ei. Cu toate că desmințite în toată forma, știrile acestea reveniră mereu și chiar acum de curând am putut ceti în ziare asemenea tratate mincinoase a căror publicare nu are alt rost decât să țină trează iritația împotriva Serbiei.

Își râde de ori ce descriere arătarea neplăcerilor la care au fost și sunt supuși în Semlin, înainte ca și după războiu, dar ales în timpul lui, călătorii și chiar cei ce fac obișnuit numai drumul local dintre Semlin și Belgrad. S'ar scrie asupra lor volume groase. Ori cine a trecut spre sau dela Belgrad prin Semlin a învățat acolo un cântec și duce cu el impresia că acolo se face tot ce e cu putință pentru a in-

*) „Le Temps” într'un număr din urmă constată că, ne mai putând face altfel, Austro-Ungaria se mulțumește să încerce a speria lumea prin războiul față de cei mici și prin tonul obraznic al presei. Găsește că a dat dovadă de oare care cumintente întrebuințând față de România, după cele petrecute la București, numai calea din urmă. — N. Tr.

de drăgăloșenia capetelor lor galbene la mijloc, albe sau roșietice la margine.

Dar ce mișcare vie deodată în pădure! Iată cum răsar mii de *zambile de câmp* (*Scilla bifolia*) cu floricele albastre și două frunze lungărețe. Și ici și colo se ivește *sălățica* sau *grăușorul* (*Ranunculus ficaria*), cu frunzele strânse în rozetă, cu florile mari, galbene-aurii, chemând oaspeții încă răsleți: albinele și musculițele de primăvară. *Plumănărica* (*Pulmonaria officinalis*) încă ține să-i facă concurență, își îmbracă florile tubuloase într'un roșu și mai apoi în violet, care contrastează bine cu culoarea pământului. Mămunchiul de flori și-l tot ridică apoi dela pământ cu ajutorul cotorului, pe măsură ce iasă din pământ și frunzele mari, în formă de limbă ascuțită, la bază ca *mima*. *Brebeneii* (*Corydalis solida*) cu frunzele împărțite și cu florile lungărețe purpurii, înșirate într'un razem simplu încă nu lipsesc din această societate, împreună cu *gănușele* (*Isopyrum thalictroides*) cari au o floare mai plâpândă, albă.

Oaspeți mai rari pădurilor noastre sunt *coșoșii* (*Erythronium dens-canis*), cu frunze eliptice pătrate în brun, cu flori solitare, mari, roșietice, întâi plecate ca un clopot, apoi ridicate și deschise în fața soarelui, care privește printre crengile încă goale ale arborilor și ale tufelor cu atâta dragoste la acești copii ai primăverii, pe cari și așa nu-i mai poate vedea vara când își aduc la coacere sămânța la adăpostul frunzișului. Pretutindenea găsim însă *popâlnicul-ienăresc*, numit și trei-rai sau foaie de vioară (*Anemone hepatica*). Florile se ivesc înaintea frunzelor trilobate, și sunt albastre ca ceriul. La marginea pădurilor mai înflorește încă o tufă

mică, *tulichina* (*Daphne mezereum*), cu florile roșii înșirate ca mărețele, răspândind un miros dulciu, îmbătător, otrăvicios.

Știindu-le atât de modeste, am lăsat mai la urmă *viorelele*, răspândite prin păduri, grădini și livezi în mai multe specii. Ele sunt cel mai căutat, mai prețuit și mai fermecător dar al primăverii. Ivirea lor înseamnă adevăratul început de primăvară și în sufletele oamenilor munciți de dor și dragoste. De câte ori te vedem ne răsar în memorie amintiri din copilărie, din tineretea sburdalnică... Cum lipseam dela prelegeri sub pretext de boală, cum fugeam dela școală ață la berc ori în șanțurile cetății, nebăgând în seamă spiniu tufișelor, nesocotind mânia profesorilor și primejdia de a fi alungați de santinela de sub cetate, numai ca să putem culege noi mai întâi două buchete de viorele parfumate, care să le dăm: unul „idealului” nostru, și unul mamei. Căci viorele, o mamă iubită și un ideal nici nu se pot închipui despărțite...

Toată natura e acum trezită, și se răsfăță veselă în razele soarelui. Numai trezitorii neobosiți, ghiocelii stau supărați la o parte. Li muștră conștiința. Se îngrozesc de gândul că au trezit poate prea curând sorioarele, că un înghet târziu și vânturi răci pot curma toată veselia, omorând floricelele mai fragede... Ei se știu apăra de frig și umezeală, închizându-și potirele. Tot așa și sălățica și popâlnicul și soframul. Dar ce se alege de cealaltă, mai neajutorate, mai friguroase! Sărmanii ghioceli! Îngrijați de soartea sorioarelor îmbătrânesc, se ofilesc cu zile...

Dr. Al. Borza.

greuia comunicațiunea cu Belgradul. Chiar cele ce se trimiteau din Germania pentru Crucea Roșie în vederea îngrijirii răniților din lazaretele sârbești, au stat pentru motive de nimic săptămâni întregi în Semlin și nu s'au expediat mai departe. Numai după repetate interveniri personale ale consulului german din Belgrad Dr. Schlieben—care, fără îndoială, nu pricepea de loc aceste însușiri specifice austriace, căci se întrepuneau și în calea măsurilor luate de el — se dădu celor oprite drumul spre Serbia.

Când triânghiul mic al teritoriului albanez, care se întinde la miazănoapte-răsărit de lacul Scutari spre granița muntenegreană spre Plava, fusese dat de conferința ambasadurilor Muntenegrului (așa se prevăzuse în tratatul din Berlin), plecară trimiși austriaci în taină dela Scutari la Hoti și Clementi, cei mai îndărătnici dintre locuitorii acestei bucăți a teritoriului muntenegrean, ținură acolo adunări și-i îndemnară să se împotrivescă anexării cu armele în mâni; au și avut loc mai multe lupte sângeroase între aceștia și muntenegrenii și s'a constatat că la Hoti și Clementi fuseseră aduse prin contrabandă numeroase arme nouă și muniții. Ce scopuri urmăreau trimișii austriaci, cu ațătările lor și cum era cu putință altfel ca arme nouă să ajungă în Albania?

Ce nu s'a spus în timpul celor două războaie balcanice asupra așa ziselor cruzimi ale Sârbilor! Cu deosebire „Albanesische Korrespondenz” și „Südslavische Korrespondenz” (amândouă creații austriace) nu mai știau ce să scornească, iar minciunile lor erau cu sânguință reproduse de presa austro-ungară. Dar cu toate că aceste știri în parte fuseseră împodobite cu toate amănuntele cu putință, s'a stabilit totuși la cercetarea lor, la care a luat parte și un consul german și scriitorul acestor rânduri, desăvârșita lor netemeinicie. Ba chiar un consul austro-ungar, care-și are serviciul în teritoriul de care e vorba, mi-a mărturisit că n'au auzit nimic pozitiv asupra exceselor armatei sârbești. Iar un ofițer german care luptase cu Turcii la Adrianopol împotriva asediatorilor bulgari și sârbi, m'a asigurat hotărît că soldații și ofițerii sârbi le-au impus lui și camarazilor lui turci, nu numai prin vitejia lor, dar și prin purtarea lor omenească, cea mai înaltă considerație.

Dar, dacă nu se găsește nimic să i se arunce în față Serbiei, atunci se agață de trimisul rus în Belgrad, d. de Hartwig. Acesta e înfățișat ca Uci-gă-l crucea, ca geniul rău al Serbiei. De ce îi pare acest om așa de înspăimântător Austro-Ungariei, de ce îi e așa de urit că, de curând, un ofițer superior austriac a amenințat pe fratele său (născut supus sârb și care mai înainte ocupase un loc administrativ înalt în țara lui) că, dacă d. de Hartwig nu e mutat repede din Belgrad (la Schlieben), se va face așa ca el să dispară în taină cu ajutorul unui albanez?! Pentru că d. de Hartwig cu talentul său diplomatic și prin cunoștințele sale întrecea cu lungimea capului pe trimisul austro-ungar de până mai deunăzi, baronul Ugron și pentru că cel din urmă — asupra căruia se spune la Belgrad o sumedenie de povești vesele — juca lângă colegul său rus un rol puțin de invidiat. Azi baronul Ugron e înlocuit prin d. de Giesl care a reprezentat până acum Austro-Ungaria la Cetinje și cum acesta e un om cu totul de altă măsură, un diplomat mai destoinic decât baronul Ugron, chipul celui din urmă va trebui să pălească în curând în Belgrad.

Când, în 1875, autorul acestora se duse în Herțegovina ca să ajute în lupta lor pe cei răsculați împotriva domniei turcești, răsculații ridicară ca semn al răsvrătirii lor steagul austriac. Acolo și la toate popoarele creștine din partea de miazănoapte și apus a Balcanilor, se bucura Austria din timpul prințului Eugeniu „nobilul cavalier” de multă simpatie. Ce schimbare azi! Prin politica ei nenorocită împotriva popoarelor balcanice și înainte de toate împotriva Serbiei, și-a pierdut toate simpatiile pe cari le avea și a trezit împotriva: ură. Și ce ușor ar fi fost să-și lege strâns de sine Serbia! Marea majoritate a poporului sârbesc nici azi nu e rusofilă. N'ar fi fost mai înțelept ca printr'o politică de tolerare și de prietenie să-și aliezească și să-și asigure credința acestui popor energic și năzuitor tot înainte — decât ca în chip statornic să-l asuprească și să-i dea la cap?

Din nenorocire, din cauza acestei politici a Austro-Ungariei, suferă și aliații ei, Germania. *Germania trebuie să îndure urmările păcatelor Austriei. Austriei îi place să facă sgomot în Balcani cu sobia Germaniei.* Ba merge până acolo că, împotriva diplomaților germani cari nu vor să-i facă politica ei, începe intrigi și uștește la Berlin pentru repe-

dea lor mutare. Asupra acestora și a altora la fel ar fi de povestit lucruri înălțătoare. Când, acum câțiva timp, trebuia să se primească consimțământul guvernului german pentru numirea la Berlin a lui Nenadovici, fost ministru sârb la Constantinopol, consimțământul, la șopțele austriace, nu fu dat (fără dovezi s'a susținut că Nenadovici ar fi făcut parte dintre conjurați). Chiar dacă așa ar fi fost, prin acest refuz tot s'ar fi arătat inconsecvent guvernul german. Căci Enver-Bey, care în Iulie 1908 dădu, prin lovitură sa din Resna, semnalul revoluției turcești, fu curând după asta trimis ca atașat militar pe lângă reprezentantul turc din Berlin; și Mahmud-Sefket-Pașa, care îndepărtase pe Sultanul Abdul-Hamid, primi o înaltă decorație prusiană!

Chiar până la locul cel mai înalt servește Germania ca apărătoare a intereselor austriace. Când în anul trecut se puse la cale planul unei căsătorii între moștenitorul sârb, Alexandru și fiica regelui Constantin al Greciei, prințesa Elena, bătrânul împărat Franz Iosef fu înduplecat de sfetnicii săi să trimită o scrisoare împăratului Wilhelm pentru ca acesta să-și opue un veto hotărât (era vorba de o nepoată a lui) împotriva acestui plan. Lucrurile s'au petrecut așa și căsătoria nu s'a făcut. Ar fi fost oare așa de rău dacă viitorul rege al Serbiei, care stăpânește limba germană ca și limba lui maternă, lua pe prințesa Greacă, o rudă a împăratului german? N'ar fi fost un adevărat câștig când în locul ipotecei veșnic nesigure asupra viitorului Turciei s'ar fi legat o prietenie sinceră cu Serbia, unde ne aștepta un câmp așa de apropiat, de mare și de bogat pentru dezvoltarea noastră economică; chiar poporul sârbesc, dacă n'ar fi împins într'adins în rândurile dușmanilor noștri, s'ar alătură bucuros năzuințelor noastre culturale — și, poate, și politice.

Politica balcanică a Austriei e lovită de orbire. Dar din cauza asta trebuie ca Germania să sufere ca până-acum? *Ca aliat al nostru, are Austria nu numai drepturi ci și datorii față de noi. Aceste datorii însă, în ce privește Balcanii, ea și le calcă grosolan prea des în picioare.*

Fără îndoială, știrile austriace tendențioase asupra Balcanilor trec nerevăzute și necercetate și în presa germană. S'o facă pe aceasta din urmă atentă asupra primejdiei acestui lucru, e tocmai rostul rândurilor de față. Ne vom pomeni, de sigur, odată în fața unei rezistențe, căci mulți ziaristi austriaci lucrează la foile germane: ei se silesc firește să nu facă în ziarele conduse de ei altă politică decât cea curat austriacă.

Lucrurile acestea nu se vor vedea odată limpede la Berlin? Ar fi o faptă bogată în urmări bune dacă odată s'ar asculta și glasul acelora ce de mulți ani cunosc Balcanii și cari, studiind stările de acolo nu cu ochelarii filoturcești și antislavici ai militarilor și ai diplomaților, ci apropiindu-se de ele nepărtinitori — strigă prevenitori Austriei cu adevărată credință de aliat: „Quo vadis, Austria?”

In jurul rezoluției din comitatul Cojocna. Deoarece în presa străină și chiar în casa magnaților (vezi ultima vorbire a lui Tisza) se dau explicații greșite rezoluției propuse de Dr. Iuliu Pordea, și primite cu unanimitate de congregația Cojocnei, în chestia tratativelor guvernului cu noi — pentru a preveni discuțiile inutile, îmi iau voie, să Vă comunic următoarele:

Rezoluția a fost adoptată de toți membrii români ai congregației, într-o ședință intimă, convocată cu o zi înainte. La ședință au fost invitați toți membrii congregației, cari fac parte din clubul comitatens național român. S'au fixat prealabil și cadrele cuvântării, prin care trebuia să se motiveze proiectul de rezoluție. Tenorul cuvântării rostite de Dr. Iuliu Pordea în adunare, a fost, că: noi Români, nu urmărim o politică agresivă, nu voim să răpim drepturile altora, ci să validăm drepturile ce ni se cuvin nouă. Din aceste drepturi nu cedăm nimic.

In rezoluția noastră nu se cuprinde vot de încredere primului ministru. Adevărul e, că țșpanul, după vorbirea dlui Dr. Pordea, ascultată cu multă atențiune de o sală arhi-

plină, în vreme ce talmăceau felicitările și se pornise sgomotul obișnuit la aceste adunări, — a murmurat așa, cu sferț de gură: „prin urmare voi trimite primului ministru această rezoluție ca un vot de încredere”...

Ori ce informație, în contradicție cu faptele acum înșirate este, cu voie sau fără voie, dar cu desăvârșire greșită. Cluj, 4 Aprilie 1914. Dr. Sever Dan, secretarul clubului comitatens.

ESSAAD VEDE CLAR SITUAȚIA DIN EPIR. Essaad, ministrul de război și de interne al prințului de Wied a declarat, că în dosul mișcării autonomiste din Epir operează ofițerii regelui Constantin și politicienii lui Venizelos.

Ierolohiții nu există decât în aparență, iar în realitate sunt trupele regulate comandate de ofițeri superiori încă în activitate cari execută militărește ordinele șefului suprem al armatei.

Presa franceză când acuză pe Essaad că din șef de bandă a fost proclamat general, afirmă un neadevăr patentat, căci Essaad este general de multă vreme, Essaad a comandat ca general suprem apărarea Scutarilor până în ziua capitulării, făcută cu toate onorurile cuvenite unui erou.

Essaad nu este un prim venit în Albania. El descinde dintr-o familie ilustră și numără mulți prinți. El însuși are titlul de prinț. Familia lui este Toptani. El n'a ajuns pașă de ieri. Familia Toptani numără mulți pași cu sentimente albanezești, manifestate chiar în timpul absolutismului Hadiem.

Unul din detronatorii lui Hamid a fost și Essaad pașă.

Cei cari acuză pe Essaad o fac intenționat, ca să compromită debutul statului albanez, dorind ca să-i imprime un caracter musulman detestat de toți. Dar să sperăm că faptele le vor da cea mai formală desmintire.

O foaie nouă cotidiană săsească apare dela 1 Aprilie a. c. în Sibiu sub titlul „Siebenbürgisch Deutsche Tagespost”, a cărui spiritus regens este deputatul Rud. Brandsch, ieșit din partidul național al muncii. Direcția foii este radical națională germană, intrucât se poate vorbi de radicalism la domoliu Sași.

La tot cazul noul organ săsesc este redactat într'un spirit mai viu și sănătos, decum suntem obicinuiți să-l vedem la Sași prea precauți și unde nu-i de lipsă.

E un ton simpatice de conștiință națională germană reînviată de o nădejde primăvărată pentru soarta popoarelor nemaghiare din monarhie, care se desprinde din articolii noului organ de publicitate săsesc. Și se pare a fi un organ de luptă în opoziție cu celălalt ziar săsesc sibian „Sieb. D. Tagblatt”, care reprezintă direcția guvernamentală bazată pe principii de procopseală națională.

Noi nu putem decât să salutăm cu plăcere apariția de felul acesta și la Sași, cari dovedesc o putere de renaștere a rezistenței naționale la poporul lor.

Să fie într'un cias bun!

Dreptul de intrunire liberă... Partidul independist a ținut Dumineca trecută o mare adunare populară în comuna Rákoskeresztur. Abia a început primul orator Friedrich să rostească câteva cuvinte asupra legii electorale și pretorele Szilágyi îl întrerupea mereu:

— Nu-i adevărat! Legea-i excelentă! Nu permit să induceți oamenii în eroare!

Apoi când oratorul a amintit de afacerea cu tripourile, oficialitatea pretorelui a făcut explozie:

— Dar unde suntem, în pădure? Nu permit să insultăm guvernul! De mai continuați în tonul acesta, vă arunc delat tribună!

În mijlocul unei agitații generale a luat cuvântul poetul proletar Csizmadia, care abia a putut să-și înceapă vorbirea: „Tovarăși, ce să vă mai vorbesc despre dreptul liberei intruniri? V'ați putut convinge acl...” Celelalte cuvinte i s'au oprit în gât la năvălirea jandarmilor,

cari la porunca pretorelui, cu patul puștii au împrăștiat publicul în trei minute. — Noroc că jandarmii au fost milostivi cu rassa lor, căci de era intrunire românească, aveam de numărat și câteva victime, ca să triumfeze principiul liberet intruniri...

Atestatul electoral — o comedie. Comisiunea administrativă a comitatului Arad intrunindu-se ieri sub președinția prefectului baronul Urbán, a discutat rescriptul ministerului de interne, referitor la organizarea comisiunilor, cari să elibereze alegătorilor certificatul electoral. Rescriptul a fost citit de protonotarul Schill, care a mai adăugat că președintele comisiunii va fi întotdeauna prefectul cercului respectiv, iar membrii se vor alege dintre funcționarii administrativi. Opoziționiștii prezenți au obiectat că funcționarii administrativi aleși în aceste comisiuni, nu vor mai avea timp să se ocupe serios de afacerile lor de administrație; la care protonotarul le-a răspuns să nu fie îngrijiiți că comisiunile vor avea mult de lucru, deoarece e sigur că alegătorii de pe sate mai bine vor renunța la votul lor, decât să vină din depărtare ca să dea examen pentru obținerea atestatului electoral. Aceleași declarații le-au făcut și inspectorii prezenți și prin aceasta, poate fără ca să vrea, au dat să se înțeleagă mai mult: anume că *atestatul electoral e o simplă bătaie de joc înscenată de guvern*, deoarece conține dispoziții de așa natură, care le va tăia pofta alegătorilor dela sate să umble după atestat electoral.

Un momento. În numărul său de ieri, Marți, „Budapester Tagblatt” publică un prim articol, care e un momento la adresa conducătorilor monarhiei. Autorul articolului arată politica de struț ce o face contele Tisza în chestia de naționalitate în Ungaria, care politică poate avea cele mai fatale urmări pentru monarhie.

Domnul Tisza — scrie Budapester Tagblatt — vede în manifestațiunea Ligei din București numai revelația nevinovată a câtorva lărmuitori înflerântași. Dar politica ce el o face nu are nici o prevedere. Ea e o casă clădită din cărți de joc, care e apărută numai într'atâta cât se neagă „Samun”-ul ce se ridică deja în apropierea ei.

Dar manifestațiunea Ligei nu e chiar așa de nevinovată cum și-o imaginează contele Tisza. Dar acest pericol amenință nu pentru că Românii din regatul român s'ar gândi la luarea în posesiune a Ardealului, ci pentru că secole întregi am neglijat să legăm de noi Ardealul economic și culturalmente. Guvernele au fost totdeauna străine popoarelor Ardealului și nu e mirare deci că și Ardealul a rămas străin pentru noi.

Anului 1846 i-a urmat anul 1848, iar istoriografia oficială (maghiară) îi face responsabili și azi pe Români pentru acele evenimente triste. Dar cine asigură că menținându-se politica veche nu va urma anul 1914 anul 1916 cu aceleași evenimente triste?...

Bănuim că punctul de pauză, la care a adus contele Tisza chestia românească e o sinagogă și o amăgire catastrofală a țării și a monarhiei.

Aceluia, pe care deja îl strânge ștreangul, face ori ce declarație fictivă numai ca să i se sloboadă cât de puțin ștreangul. Cel mai rău și cel mai fatal lucru ar fi dacă cercurile conducătoare ale monarhiei ar considera respirarea momentan ușorată prin slobozirea ștreangului, de o soluție definitivă a chestiei românești și a chestiei de naționalitate în Ungaria. Un bărbat de stat, cum e contele Tisza, care le-a aruncat simplaminte în față celor 3 milioane Români și 2 milioane și jumătate Slovaci că drepturile lor sancționate și asigurate în legea de naționalitate e o zdreanță de hârtie și numai aceea e lege, ceea ce le condece el, — un astfel de bărbat de stat nu rezolvă, nu poate și nu vrea să rezolve chestia de naționalitate. Caveant consules! În Ungaria se face o politică catastrofală în dauna monarhiei. Puțințelul nisip cu care a acoperit Tisza chestia de naționalitate, nu va putea să îngroape această chestie.

Pumnii încheștați nu înseamnă încă mână de pance nici în cazul când ei sunt ascunși în buzunare.

Ora 12, care o evocă atât de des Tisza, e foarte aproape.

Interesul de viață al monarhiei pretinde imperativ că în Ungaria să nu se mai facă ordine cu paturile puștilor jandarmerești, ci cu spiritul împăciuitoare al adevărului și dreptății.

Un atac perfid împotriva P. S. Sale părintelui Episcop Ioan I. Papp din Arad.

Fișica de bulevard „Aradi Ujság” din Arad la loc de frunte încearcă azi un atac de cea mai perfidă reavoință în contra P. S. Sale părintelui episcop al Aradului *Ioan I. Papp*. Gazeta din chestie vorbind despre sculptorul ungar *Albert Andor*, care-și tânjește zilele în mizerie în mijlocul celor 60 mii de frați ai săi unguri din Arad, spune că bietul sculptor trăiește exclusiv dela Români. Aceștia adevărat îl grămădesc cu comande cerându-i busturile lui Iancu, Horia, Cloșca și Crișan. Ba ce e mai mult însuși episcopul *Ioan I. Papp* a comandat zilele acestea 300 exemplare din bustul lui Avram Iancu.

— „Ce vrea prelatul cu acestea busturi?”
— întrebă inteligentul gazetar dela „Aradi Ujság”.

Și tot el răspunde: „Le împarte între acei credincioși ai săi, cari nu au cele 1—2 coroane, costul bustului. *Nici nu avem alte nevoi, decât să se agite fantezia și așa aprinsă a românimeii cu figura incendiarului și beutorului de sânge Iancu*”.

În fața acestei infamii a gazetei ungurești din Arad constatăm înainte de toate, că tot ce se spune în legătură cu busturile lui Iancu despre părintele episcop al Aradului, sunt pure invențiuni și minciuni. Episcopul Ioan I. Papp al Aradului n'a avut și nu are nici astăzi absolut nici o cunoștință despre busturile lui Horia, Cloșca, Crișan și Avram Iancu. Adevărul este, că conducătorul librăriei diecezane, fără a cere și a primi învoirea episcopului ori a consistorului, în cercul său de competență *pentru scopuri exclusiv comerciale* a comandat la sculptorul *Albert Andor* (care a făcut și bustul foarte bine reușit a răposatului prof. Teodor Ceonțea) busturile mai multor mari bărbați ai Românilor. Până acum s'au făcut busturile lui *Horia, Cloșca, Crișan, Avram Iancu, Andrei Mureșan, Mihail Eminescu, Vasile Alexandri, Vasile Stroescu, Împăratul Traian, Mihail Viteazul și Aurel Vlaicu*.

Acestea busturi se vând la librăria diecezană din Arad cu câte 4 cor. (cele din gips) și 6 cor. (cele bronzate). Ele au fost de mai multe ori inserate și în ziarul nostru. Durere însă, publicul românesc a rămas și în fața acestor busturi în indolența sa proverbială și numai foarte puține exemplare s'au trecut, cu toate că ele merită să împodobească casa fiecărui român.

Părintele episcop al Aradului nu cunoaște din acestea busturi decât pe cel al dlui Vasile Stroescu, care i s'a prezentat când cu prilejul sfințirii școlii de fete.

Încât privește comentariul inegalificabil al fișiceii din Arad în această afacere noi protestăm cu toată energia în contra încercării stupide de a stigmatiza pietatea noastră față de bărbații mari ai istoriei și culturai noastre naționale. *Da, noi și întreg neamul românesc ne închinăm cu evlavie și adâncă iubire în fața acelor, pe cari îi reprezintă busturile făcute de sculptorul ungar și dacă umanul și viteazul Avram Iancu pentru Unguri este incendiar și beutor de sânge, atunci Kossuth și Rákóczy încă sunt incendiari și beutori de sânge pentru noi.*

Raporturile Austro-Ungariei cu România și Rusia.

Marele ziar „Neue Freie Presse” din Viena în numărul său de azi la loc de frunte publică un interview cu un bărbat de stat austriac asupra raporturilor Austro-Ungariei cu România și Rusia. Având în vedere faptul, că azi chestia aceasta preocupă mai ales toate cercurile diplomației europene reproducem aci acel interview.

— Agitațiunea ce se desfășură acum în regatul României în contra monarhiei poate să aibă vre-o influență durabilă asupra ținutei guvernului român față de noi?

— Nu. Conducătorul-politiceii externe a regatului este și rămâne regele Carol. Câtă vreme trăiește regele, nu se face nici o schimbare în direcțiunea politică a României, căci regele și miniștrii săi nu se lasă influențați prin exploziile opiniei publice. Toți bărbații politici serioși ai României știu prea bine, cine este adevăratul prieten al țării lor. Ei știu, că numai alipirea către tripla alianță îi apără de prepotența Rusiei.

— Căsătoria prințului Carol cu fata mai mare a țării nu va alipi oare România de Rusia?

— Nu cred. Se știe de altfel, că țarevna nu-și va sili fata la vre-un măritiș politic. Și chiar dacă prințul Carol ar părăsi capitala Rusiei ca ginere al țării, atât noi cât și Germania ne vom ști face socoteala cu faptul acesta. Prin căsătoria aceasta România tot nu va deveni vazalul Rusiei ci va ști să-și păstreze libertatea și independența.

Peste tot nu trebuie să ne speriem de agitația ceva prea mare ce la presiunea Rusiei și a Franței se face în România în contra noastră. Larma aceasta are să dispară tot atât de repede, cum a venit. Nu trebuie să luăm în serios nici atacurile în contra Ungariei. **E de regretat, că nu s'a putut face înțelegerea între contele Tisza și Românii. Dar împrejurarea aceasta nu va împiedeca guvernul maghiar să-și execute programul, întocmai cum l'a prezentat partidelor naționaliste.** Asta, bine înțeles, nu se va face numai față de Români, ci și față de toate naționalitățile. Eu cred, că această acțiune a guvernului va contribui foarte mult la liniștirea spiritelor. De altfel trebuie că nu le merge prea rău Românilor din Ungaria și Austria, dacă Românii din regat recunosc înșiși, că ei numai pentru aceea vreau să săvârșească reforma agrară, ca să ofere țăranilor aceeași bunăstare, pe care ei o au „în alte părți.”

— La convorbirea împăratului german cu contele Tisza s'a făcut ori ba amintire de tratativele guvernului ungar cu Românii?

— Audienței acesteia i se dă o însemnătate exagerată. Ea se explică prin obiceiul, că la vizitele împăratului german de regulă trebuie să fie de față și premierul ungar. Mai pe urmă contele Tisza a fost împiedecat prin îndatoririle sale parlamentare ca să vină la Viena și să se prezinte împăratului Wilhelm, care încă nu-l cunoștea. Acum s'a făcut lucrul acesta și numai astfel se explică lungimea audienței.”

— Cum este raportul nostru cu Rusia?

— Îți spun ce Ți-am mai spus: Eu sunt și astăzi convins că noi ne putem înțelege cu Rusia. A fost un ghinion curios, că amândoi ambasadorii cei noi, atât contele *Szapáry*, cât și d. *Sebeco* prin boala soțiilor lor au fost împiedecați a-și ocupa posturile. Conversațiunea, ce e drept, s'a continuat, dar ea s'a făcut numai prin respectivii Chargé d'affaires și asta totuși nu are același greutate. Acum însă în timpul cel mai scurt ambasadorii vor fi la postul lor și atunci o să vedem cum se vor clarifica lucrurile.

Nu cred în războiu, cel puțin nu în unul iminent. Inarmările rusești, anunțate cu așa mare larmă de fanfare, nu mă sperie de fel și nu sperie pe nimeni nici în Viena, nici în Berlin.

În fine noi știm prea bine ce se ascunde în dosul acestor inarmări. În timpurile noastre armatele au un scop dublu: mai întâiu să se războiască și apoi să producă asupra statelor celelalte o apăsare hidrolică. Și mai ales în executarea intenției din urmă Rușii sunt adevărați

măștri. Asta au dovedit-o cu mobilizările lor de probă, și asta o dovedesc acum cu inarmările lor. Intențiunea se vedește tocmai prin zgomotul public, ce se face. Deodată apare într'un ziar un articol, care se provoacă deadreptul la o personalitate distinsă; la urmă se desminte, dar numai după câteva zile când și-a făcut efectul. Pe noi și pe Germani ne-au făcut nervoși, neliniștiți și asupra popoarelor balcanice s'a făcut iarăș o mare impresiune. Acestea inarmări, în cele din urmă, vreau să dovedească aliaților, Francezilor, că pentru banii primiți ori cei ce se speră, Rușii vor și lifera la ce s'au angajat.

Cred că toate acestea argumente pot să a-rate tuturor spectatorilor treji și liniștiți adevărata valoare a inarmărilor de lângă Newa. Repet deci: nu cred într'un rezel iminent, dar ce va aduce viitorul îndepărtat n'o pot spune”.

*

Intreg tonul acestui interview indică sursa lui în saloanele ministerului de pe Ballplatz. Contele Berchtold vrea să inspire curaj și sânge rece. Bine face, dar face rău când garantează, că guvernul maghiar va face cât de puțin pentru liniștirea Românilor din Ungaria. Face rău nobilul conte, căci faptele, ca de atâtea ori, îl vor da și astădată de minciună. Guvernul ungar stă și azi amețit de otrava șovinismului celui selbtec și numai grozăveniile ceasului fatal îl vor deștepta la cruda realitate.

Politică de struț.

— Dela corespondentul nostru. —

Viena, 7 Aprilie.

Discuția agitată pornită de o mare parte a presei vieneze în chestia meetingului de protestare, ținut de Liga culturală în 29 Martie, a încetat deodată. Chiar și „Neue Freie Presse”, care la început aproape se întrecea cu presa maghiară în isbucnițele ei pătimașe la adresa României și care de sigur a crezut că a sosit cel mai favorabil prilej, ca să dea expresiune urei ei împotriva României antisemite, a renunțat să-și mai trateze cetitorii cu articole vehemente în legătură cu evenimentele din București, învăluindu-se într'o tăcere adâncă. Tactica aceasta a presei vieneze, care cu puține excepții face un serviciu oficial, e mult mai isbitoare decât să nu i se observe metoda. Și, de fapt, acesta-i adevărul. Corespondentul dv. vă poate comunica unele lucruri din cele ce se petrec pe după culise, că din partea ministerului de externe s'a dat lozincă ca presa să infiltreze publicului că manifestările Ligei nu trebuie să li se dea prea mare atenție, fiind ele de o importanță de tot mică căci sunt manifestările „unor factori politicește iresponsabili”, iar nu ale cercurilor oficiale ale României. Acestei tendințe i-a dat expresiune dealcum și primul ministru ungar contele Ștefan Tisza, care în răspunsul său dat în camera magnaților la discursul cont. I. Károlyi, a evitat să se ocupe în merit cu protestările Ligei, mărginindu-se numai să accentueze că atitudinea cercurilor oficiale ale României e cu totul alta, decât dispoziția careia i s'a dat expresiunea la meetingul Ligei. Dar expresia celei mai mari perplexități e totdeauna politica de struț adevărată maniera caraghioasă, că apropiându-se pericolul să-ți vâri capul în nisip, ca să nu-l vezi. Și se pare că nici admniera serioasă, dela București pentru monarhie, nu a fost luată în considerare de această ci din contră se lasă drum liber desfășurării lucrurilor.

Această metodă de sine înțeles nu turbură comoditatea factorilor noștri responsabili, dar în același timp dovedește și superficialitatea și ușurinta conducerei afacerilor monarhiei și nu înseamnă altceva decât aplicarea principiului frivol: „Aprés nous le déluge!” (După noi potopul).

Perplexitatea în care i-a adus pe „bărbații noștri de stat meetingul Ligei culturale a fost potențat dealcum și prin alte evenimente: Din

Aviz abonaților noștri.

Rugăm pe stimații noștri abonați să nu uite a-și plăti fără amânare restanțele pe cvartalul trecut și să ne trimită totodată și abonamentul pe noul cvartal, înainte. Să-și aducă aminte de marele scop ce sprijinesc abonând acest ziar și să fie seamă de enormele piedeci materiale cu cari se tot luptă încă presa românească. Cu întoarcerea poștei așteptăm să ni se trimită toate restanțele, precum și abonamentul pentru noul cvartal Aprilie—Iunie. In caz contrar ziarul nu li se va mai trimite.

ADMINISTRAȚIA.

Știrile zilei.

Piesa dlui Zaharia Bârsan — oprită(?)

Budapesta. — Ziarele ungurești primesc din București știrea, că piesa dlui Zaharia Bârsan, intitulată: „Se face ziua”, a cărei premieră era anunțată la Teatrul Național, pentru seara trecută, a fost oprită de primul ministru Brătianu, pe motivul că ar înăspri relațiile dintre România și Ungaria. Guvernul ungar a și făcut intervenție în această privință. Ziarele bucureștene atacă vehement Teatrul Național, care a permis să fie scoasă din repertor numita piesă.

Teatrul național a fost silit să dea o declarație; că reprezentația nu s'a împiedecat la intervenție ungurească.

Se prevăd monstre demonstrații, pentru înălțurarea de pe afiș a piesei dlui Bârsan.

Domnitorul Albaniei cere ajutorul României.

București. — Corespondentul ziarului „Neue Freie Presse” e informat din sursă sigură că între regele Carol și prințul de Wied, domnitorul Albaniei a avut loc un viu schimb de telegrame în chestia conflictului greco-albanez. Ministrul de externe al României d. Porumbaru a dat instrucțiuni tuturor reprezentanților României în statele balcanice în chestia conflictului greco-albanez.

Albania a cerut României să intervină la guvernul grecesc pentru împiedecarea revoluției Epiroților. Domnitorul Albaniei a declarat că respectă drepturile Epiroților dar fiind vorba de o atacare a drepturilor albanezești în sfârșit va fi constrâns să ia măsurile cele mai severe și e hotărât să-și pună toată influința în cumpănă pentru înfrângerea revoluționarilor, dacă aceștia nu se vor liniști de sine.

Guvernul albanez a cerut din România ofițeri ca instructori militari pentru organizarea armatei regulate albaneze.

Nouă statuie lui Árpád pe Tâmpa.

Brașov. — Comitele suprem al comitatului Brașov a intervenit la guvern ca în locul statuiei lui Árpád deteriorată de atentatul cu dinamită și sfărâmată complet ulterior de o furtună — să se așeze altă statuie de bronz. Comisia monumentelor istorice maghiare sprijinită de societatea culturală regnicolară a și început lucrările cari pe vară se așteaptă să fie terminate.

Insinuații maghiare.

Budapesta. — Directorul executiv al societății „Emke” Sándor József a dat azi un interviu unui colaborator dela „A Nap” despre Liga națională.

Adunarea Ligii culturale trebuie înțeleasă — a spus directorul societății de maghiarizare. România voeste să cucerească Ardealul pentru că are lipsă de el din punct de vedere strategic, căci altcum nu se poate menține. Cele două partide românești: conservatorii și radicalii luptă între ele până la cușite dar în ce privește cucerirea Ardealului ele îl au comun în programul lor. Fiecare partid care ajunge la guvern îl are Ardealul în programul său și îndată ce abandonează acest punct își provoacă căderea. Liga nu e o societate culturală, ci o societate

politică, care propagă iridenta română. In ce privește sprijinirea ei bănească acesta e un lucru foarte suspect dar căutând mai de aproape am găsi că nu numai guvernul român, ci chiar și ambasada rusească o ajută.

In ce privește pe Români din Ardeal ei tind să facă o capitală românească din Alba-Iulia, Mureș-Oșorhei sau Cluj. Tendințele de cucerire a Ardealului o dovedește și faptul că statuia lui Mihai din fața universității din București se întoarce cu fața înspre Ardeal.

Stările în România sunt balcanice și azi. După psihologia Ligei Carol va fi detronat în caz de lipsă cum a fost detronat și Cuza. Liga e o societate politică de agitație numai și falsifică cu minciunile cele mai mari istoria. E o minciună că Români ar fi o populațiune băstinașă în Ungaria. Ei s'au străcurat numai mai târziu în cursul veacurilor. Nu-i adevărat că Români sunt urmașii Dacilor, pentru că aceștia au fost un popor înrudit cu Ungurii, venind și ei din Asia.

Să nu se creadă în sinceritatea unui pact. Trebuie să se organizeze toți Maghiarii lăsând la o parte chestiile de partid.

Chestiunea românească în adunarea congregațională a comitatului Târnava-mică.

Diciosânmărtin. — Adunarea congregațională a comitatului Târnava-mică, s'a ocupat ieri cu chestia românească. După o discuție mai lungă s'a hotărât să i se voteze încredere politice de naționalitate a guvernului cerându-se totodată ca să se ia dispoziții pentru înfruntarea episcopiei greco-orientale maghiare și scoaterea credincioșilor greco-catolici de sub jurisdicțiunea episcopului român.

Un nou atac al Epiroților respins.

Durazzo. — Epiroții au încercat din nou un atac asupra Corifei, dar jandarmeria albaneză a respins atacul.

Realegerea lui Asquith.

Londra. — Primul ministru englez, Asquith a fost reales azi din nou deputat în vechiul său cerc cu unanimitate neavând nici un contracandidat.

Vizita camerilor comerciale române în Serbia.

București. — Camerele comerciale române își vor ține congresul în 21 și 22 Aprilie în Craiova. După aceasta congresiștii vor face o călătorie la Belgrad unde vor petrece 3 zile. Camera comercială sârbească din Belgrad a încredințat conducerea congresului camerilor române ca întâmpină cu cea mai mare bucurie vizita anunțată.

Convenția comercială greco-română.

București. — Senatul a votat proiectul despre convenția comercială cu Grecia.

Cancelarul german și-a amânat călătoria la Corfu.

Berlin. — Cancelarul german Bethmann Hollweg după cum se știe a fost invitat de către împăratul Wilhelm să petreacă sărbătorile de Paști în Corfu. Cancelarul german își anunțase plecarea din Berlin pe mâne Joi. Azi însă și-a schimbat planul acesta și și-a amânat călătoria pe altădată. Cauza ar fi îmbolnăvirea nevastei sale. Boala dnei Bethmann Hollweg de altcum nu e așa gravă.

Caillaux și Bartou confronțați.

Paris. — Azi au fost confronțați în chestia emorării lui Calmette, Bartou și Caillaux. Caillaux afirmase că Bartou a avut cunoștință mai dinainte de cele două scrisori publicate de „Figaro”. Bartou a negat aceasta la prima lui ascultare în fața judecătorului de instrucție. La confrontarea de azi fiecare și-a menținut afirmația de mai înainte.

Amânarea camerei engleze.

Londra. — Camera engleză s'a amânat azi pe timp de 14 zile.

Sosirea lui Brindejone la Budapesta.

Budapesta. — După telegramele sosite din Genova și Viena, renumitul aviator francez Brindejone va sosi mâne, Joi, la Budapesta.

zi în zi tot mai clar se desprind conturile îngrijorărilor pricinuite de angajamentul pe care l'a luat Austro-Ungaria în chestia albaneză, iar față cu accentuarea demonstrativă a stăruinței neclimite a Maghiarilor pentru politica triplei alianțe, e o ironie foarte usturătoare știrea că partidele opoziționale maghiare, — cari în privința națională în tot cazul sunt reprezentanții mai sinceri ai concepției și părerii Maghiarilor, decât aderenții partidului muncii — se pregătesc pentru un pelerinaj în Rusia, al cărui scop, de sine înțeles, nu poate fi altul, decât protestarea împotriva politicii triplei alianțe.

Stând astfel lucrurile n'ar fi oare mai bine și mai rațional pentru monarhie de a căuta restabilirea buneînțelegeri cu România?

Natural că și Bulgaria a prins momentul de a întîrzi împotriva regatului român. Chiar în zilele trecute Bulgarii au mișcat toate pietrele ca să înduplece ministerul de externe austro-ungar să păsească pe față împotriva României și să rupă cât se poate de brusc legăturile cu regatul român, încercând să-l convingă pe contele Berchtold că în România domnește o dispoziție generală foarte ostilă monarhiei, care dispoziție, spun Bulgarii, niciodată nu va putea fi schimbată.

„Copiii nimăului” — trași la răspundere.

Arad, 8 Aprilie.

Am publicat și noi știrea, că studenții universitari din Cluj, cari au trimis o telegramă de aderență „Ligei Culturale”, din prilejul meetingului ținut zilele trecute la București, au fost trași la răspundere de senatul universitar. Ziarele ungurești aduc știrea că studenții maghiari dela universitatea din Cluj au ținut zilele trecute o mare întrunire în care s'au ocupat de atitudinea studenției dela acea universitate, față de „Liga Culturală”. Au discutat apoi măsurile de retorsiune luate de senatul universitar. Atât socialmente cât și oficios, studenții români vor fi răsplătiți cu vârf și îndesat pentru „vătămarea ideii statului unitar” și a simțământului național unguresc.

Studenții unguri, în delirul lor patriotic au hotărât să ceară o severă anchetă în această afacere, care anchetă — crede Pesti Hirilap — va avea urmări grave pentru studenții români.

Alte ziare aduc știri, că acei studenți universitari din Cluj, cari au fost acuzați că au trimis telegrama, Ligei, neagă totul și desaproabă acțiunea Ligii Culturale.

Nu știm intru cât sunt adevărate aceste știri, căci ele ne sunt servite de ziare ungurești, cari nu prea au obiceiul să nu falsifice tot ce le pică în pană.

Cât ne privește, spunem atât, că nu le-am fi dat studenților din Cluj statul să trimită Ligei telegramă de aderență. De îndată ce însă ei de capul lor au trimis-o, nu credem să se arate așa de lași, să nege, când nu se mai poate nega, și pentru a scăpa mai ușor să desaprobe acțiunea Ligii.

Studenții din Cluj, cari au trimis telegrama incriminată, au putut prevedea, că la meetingul din București nu i se va declara dragoste, nu i se vor face complimente Austro-Ungariei. Dacă lipsea telegrama lor nu se întâmpla absolut nici o catastrofă în sufletele celor ce au convocat acel faimos meeting, dar așa, văzând azi ținuta puțin băbătească a celor dintre „copiii nimăului”, cari au fost acuzați pentru telegramă, încercăm dureroasa senzație, că avem prea mulți eroi cari se ascund în tufe și prea puține caractere ferme!

INFORMAȚIUNI

Avram Iancu pe scenă.

Arad, 8 Aprilie.

Pentru scara trecută a fost anunțată la Teatrul Național din București premiera unei noi piese de Zaharia Bârsan, intitulată: „Se face ziudă” dramă într'un act din revoluția ardelenescă dela 1848.

Unele ziare nemțești și ungurești aduc știrea, că guvernul austro-ungar ar fi intervenit la București, să se împiedece reprezentarea numitei piese, scrisă de acelaș transilvănean, care a scris și incendiara poezie „Ca mâni va bate ceasul”, împrorocată de procurorul din Oradea, pentru tradare de patrie și infidelitate față de tron.

Ziarele străine au mai adus în câteva rânduri știri despre anumite „energice intervenții”, cari până acum nu și-au dovedit încă efectul. De altcum presa serioasă din apus nici nu mai ia notă de aceste intervenții copilăroase.

După „Domnul Notar”, pe care deasemenea a voit diplomația noastră să-l alunge din București, d. Zaharia Bârsan, va duce pe scena Teatrului Național un fragment sguduitor din însângeratele zile ale anului 48, îl va cobori pe fermecătorul june Avram Iancu pe scenă, în lumina de vis, în decoruri aspre, rustice și evocatoare, ori frapante ca priveliștile sălbatice din munții lui.

Prezentul nostru, din care „Domnul Notar” a rupt o pagină chinuitoare, se va întâlni la București cu trecutul însângerat și demn, în aceeaș lumină, în entuziasmul acelorasi manifestații furtunoase. Se vor întâlni sub ochii și în sufletul bucureștenilor, eroii trecutului nostru, cu cei câțiva ticăloșiți ai prezentului, pe cari, în timpul plimbării lor pe scenă, îi vor urmări, ochii străpungători ai disprețului public.

Va trece Avram Iancu pe scenă în toată maestrea lui, prin fața urmașilor eroilor dela 77. Umbra lui care plutește și astăzi peste frământările noastre și peste câmpul nostru de luptă, umbra lui enigmatică și poruncitoare va trece seri după seri pe prima scenă românească, va trece urmărită de atâția ochi cari privesc spre noi, se va cobori în atâtea suflete spre a locui acolo pentru veci. Va trece pe scenă un tânăr erou ducând în ochi, în toată ființa lui, povara zdrobitoare a unui ideal.

Și spectatorii îl vor urmări plini de revoltă ori înduioșați. Ei își vor reaminti în câteva clipi tot ce-au întâlnit prin cărți despre acest superb erou. Ultimii lui ani se vor ridica negri în aducerile-aminte ale multora și istoria casei de Habsburg îl va obseda mereu cu câteva pagini scrise pe dos și necorectate încă.

Aseară la Teatrul Național din București trebuie să fi fost lume multă. După ce au văzut și văd aproape zilnic pe „Domnul Notar”, aseară ei vor fi mers să vadă cum „Se face ziudă”. Și trebuie să fi fost sguduitoare și frumoase scenele acelor zile pline de violență, de măreție și de sânge.

Ziarele bucureștene ne vor aduce mâne detalii despre premiera piesei bunului nostru prieten Zaharia Bârsan — dacă impecabilul nostru diplomat d. conte Berchtold îmbătat de atâtea succese, n'o mai fi făcut vre-o lovitură de teatru, prin vre-o intervenție diplomatică, cu efect, ceea ce nu ne vine să credem.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță: vreme schimbăcioasă, în unele locuri ploi.

Prognostic telegrafic: vreme schimbăcioasă.

Temperatura la amiazi a fost: 13 C.

O RUGARE. Rugăm pe cărturarilor români din toate ținuturile noastre să ne aducă la cunoștință orice întâmplări, evenimente, stări de lucruri, cari pot să intereseze opinia publică românească și să înlesnească datorita acestui ziar de-a susține apărarea intereselor noastre naționale, — povestindu-ni-le în corespondențe scurte, concise și întemeiate numai pe fapte reale.

Discutarea chestiei naționale în Oradea-mare. În numărul nostru de ieri am publicat raportul trimisului nostru special despre discutarea chestiei naționale în Oradea-mare. S'a spus în acel raport, că Duminecă după amiază s'a continuat discuția, în cursul căreia amicul nostru d. Dr. Aurel Lazar, membru al comitetului național, a rostit un puternic discurs de 1 oră și jumătate, în care a răsturnat în mod irezistibil toată argumentația șovinismului unguresc și a convins pe toți cei de față despre adevărul și dreptatea cauzei noastre. Azi am primit la redacție toate ziarele ungurești din Oradea-mare, cari confirmă în extensiune raportul nostru de ieri. Toate acestea ziare, chiar și cele mai șoviniste, re-

marcă marele succes al oratorului nostru și-i aduc elogiile călduroase pentru lumina bogată, ce a vărsat asupra chestiei de naționalități în Ungaria.

„Trebuie să recunoaștem” — scrie spre pildă Nagyvárad Napló, „că discursul dlui Dr. Aurel Lazar, încălzit de focul convingerii și dovedind cunoștinți profunde și simț istoric, a fost partea cea mai instructivă și mai serioasă a discuției”.

La discuție au mai luat parte Duminecă după amiază Kocsán János jude la tribunal, Dr. Eugen Rozvan, Dr. György Ernő, Dr. Papp János, Hurella Gyula și încă odată d. Dr. Jászi Oszkár.

Regretăm foarte, că puținătatea coloanelor noastre nu admite publicarea integrală a discursului dlui Dr. Aurel Lazar. Am luat însă dispoziții ca acest discurs să se tipărească, bine înțeles pe românește, în broșură separată, care se va trimite la timpul său gratuit tuturor abonaților noștri.

Studentimea română bucovineană din Viena a trimis dlui profesor Bogdan-Duică următoarea telegramă cu prilejul marelui meeting dela București:

„Pentru dragostea, căldura și interesul cu care îmbrățișați și apărați cauza dreaptă a fraților nenorociți din Bucovina în aceste vremuri grele de absolută desorientare și lipsă de conștiință și demnitate națională a unor preinști conducători. Vă mulțumim din adâncul sufletului asigurându-Vă de recunoștința și simpatiile noastre.”

Milan Hodja osândit pentru lesa majestate. Pentru un articol apărut în „Slovenski Tyzdenik” procurorul i-a intentat proces de lesa majestate naționalistului slovac, dl Dr. Milan Hodja, fost deputat. Ieri s'a desbătut procesul și dl Hodja a fost condamnat la o lună închisoare, 200 cor. amendă, suspendarea oficiului pe timp de doi ani și pierderea drepturilor politice.

Un spion al României arestat în Sibiu? În săptămâna trecută, circula o veste incontrollabilă prin Sibiu despre arestarea unui locotenent-colonel român pe motiv de spionaj. „Sieb. Bûrgische D. Tageblatt” a adus în numărul său dela 4 c. o desmintire categorică dată pe baza unei informații din sursă autentică, a acestui svon. Dimpotrivă în numărul dela 6 l. c. cealaltă foaie săsească „Sieb. D. Tagespost” susține categoric, că tot din isvor competent știe că de fapt un ofițer de rang superior din armata română se găsește arestat în Sibiu, pe motiv de spionaj.

Și anume spune foaia, ofițerul român arestat a umblat să afle starea militară dela graniță spre România a armatei noastre, luând informații, dacă nu se pregătește aici o acțiune militară împotriva regatului vecin român.

Din aceste știri contradictorii nu te poți alege cu altoeva decât cu o bănuială, că poliția ține secret această arestare, dacă peste tot este adevărată.

În lista străinilor de astă seară cetim și numele colonelului Stoilescu și a loc. colonelului Păltineanu dela Râmnic-Vâlcea sosiți azi în Sibiu, cari pot să stea în legătură cu versiunea aceasta, întru atât încât dacă de fapt s'a făcut o arestare, probabil aceștia vor fi fost exmiși să lămurească totul.

Majestatea Sa monarhul bolnav. Ziarele vieneze au adus ieri știri foarte pesimiste despre boala Majestății Sale, ceea ce în special la bursă a făcut impresie defavorabilă. Încă de săptămâna trecută se vorbea de o ușoară receală a regelui, care-l împiedecă să vină în Budapesta la deschiderea sesiunii delegațiilor. Boala se vede că e de natură mai gravă, căci bătrânul monarh de câteva zile nu și-a părăsit patul.

După un comunicat oficial mai nou, M. Sa suferă de guturai acut și răgușeală, contractate încă de pe timpul vizitei împăratului Wilhelm la Viena, când monarhul pe o vreme ploioasă și rece i-a ieșit ușor îmbrăcat la gară spre întâmpinare. Starea sănătății M. Sale nu inspiră temeri serioase.

Ulte Cătărău — nu e Cătărău! Poliției maghiare i s'a făcut o farsă extraordinară.

De două zile presa maghiară a început să scrie din nou pe coloane și pagini întregi despre arestarea atentatorului dela Dobrițin. Știrea a avut ca indiciu o telegramă a consulului austro-ungar din Scopia (Üsküb), care brodată pe fantezia semită și surescătarea maghiară a luat proporțiile unui adevărat jubileu național. Ziarul de senzație „Az Est”, care a avut știrea cel dintâi, deja îi prezice furcile, îi făcea pogrebania; autoritățile alarmate au pornit o întreagă expediție de detectivi și jurnaliști spre Sârbia, pentru aducerea triumfală a misteriosului atentator.

Când colo ia-l pe Cătărău de unde nu-i. Expediția de detectivi și ziarști nerăbdători ajunși în Serbia au telefonat din Niș la consulatul austro-ungar din Scopia, să-l țină bine închis pe Cătărău încă câteva ore, până sosesc d-lor să-i pună lanțurile grele la mâni și picioare. Iar de acolo li s'a răspuns foarte oficial și politico să nu poștească a se obosi de geaba, deoarece totul e numai o poveste inventată de un polițist, care sub pretext călține arestat pe Cătărău, a stors osumulită frumoasă din dârnicia consulatului. Apoi când și consulul a voit să-l vază pe Cătărău, renumitul polițist evaporase de cu vreme împreună cu premiul pus pe capul atentatorului; iar detectivii noștri pe cât de tanțoși au plecat, pe atât de plouați s'au înapoiat.

...În cine știe care colț de lume ascuns, Cătărău va ride mai să plesnească cetind zările cu știri senzaționale despre arestarea sa...

Principele Albaniei în Sibiu. În anul 1911 principele de Wied venise pentru o zi în excursie cu soția lui și cu un frate și o cumnată însoțiți de dl Tigara-Samurcaș dela Sinaia cu automobilul la Sibiu. Aici cercetară în deosebi diferitele muzee și colecțiuni ce le are acest oraș, cum și în special colecția de artă națională a dlui profesor Dumitru Comșa, care fu reținut apoi la un supeu intim într'o cameră dela „Împăratul Romanilor”, la care mai luară parte după cât îmi aduc aminte și dna și dl Triteanu, d. Goga și publicistul apreciat în chestiuni de artă etnografice Sigerus. Acesta din urmă îmi aduc aminte, că mi-a spus, cum principele de Wied, dorind să-și ia niste țigări bune din Sibiu, fu condus de dl Sigerus și cu dl Samurcaș la tutungeria de specialități din Sibiu. Principele ceru uneia din fetițele ce făceau pe vânzătoarele să-i dea un pachet de țigări bune.

Fetița îi arătă diferite calități de trabuco, portorico, regalitas, în fine cele mai uzitate în consumație la noi, spunându-i la fiecare sortă și prețul.

„Dar altele și mai bune, nu aveți? — întrebă principele de Wied.

„Ba avem”, răspunse fata, dar acelea sunt scumpe!”

Fata, se vede, îl ținea pe principele care era îmbrăcat în simplu costum civil de voiaj, de un simplu muritor ca și noi ceștialați, cărora nu ne dă mâna să fumăm țigările cele mai scumpe. Dar principelui i-a plăcut observarea fetiței, a amuzat de naivitatea ei, până ce însoțitorii lui au lămurit-o, că domnul acesta este în situație să cumpere și un pachet din cele mai scumpe țigări ce le are tutungeria sibiiană. Așa o păfesc principii, cari umblă fără coroană pe cap între popor. Dar adevărat că și principele de Wied pe atunci n'avea nici el încă coroana Albaniei în geamantan.

Apel către foștii elevi și absolvenții „Școlii comerciale superioare române din Brașov”. Stimate dle coleg! Vă este de sigur cunoscută acțiunea pornită de direcțiunea școlii noastre comerciale superioare din Brașov în scopul de a aduna mijloacele pentru zidirea unui edificiu nou pentru această școală, amenințată cu închidere din cauza edificiului necorăspunzător. Credem, că e de prisos să stăruim asupra însemnătății, ce o are această instituțiune pentru întreaga țară și pentru poporul nostru, precum și asupra datorinței, ce o au toți absolvenții acestei școlii de a contribui

după puteri, fiecare cu obolul său, pentru ajutoarea ei, acum, când a ajuns în primejdie.

Față de băncile noastre acțiunea a fost luată în mână de „Solidaritatea” și a dat rezultate satisfăcătoare, întrucât instituturile noastre de bani au contribuit până acum cu mai mult de K 86.000 și mai sunt încă puse în perspectivă sume însemnate.

La apelul adresat absolvenților școlii comerciale din Brașov însă până acum au răspuns relativ puțini, iar dintre funcționarii băncilor noastre, cari nu sunt absolvenți ai școlii din Brașov n'au contribuit la colecta întreprinsă decât doi inși. Fiind școala noastră comercială un așezământ, chemat să crească și să formeze pe viitorii conducători și muncitori în ogorul vieții noastre economice financiare, socotim, că putem cere cu tot dreptul, ca toți aceia, cari azi își câștigă pâinea în serviciul instituturilor noastre de credit să contribuie la salvarea sa.

Pentru aceea subscrișii, constituiți într'un comitet al absolvenților școlii comerciale, sprinjind apelul emis de direcțiunea școlii, rugăm prin aceasta pe toți aceia, cari au simț și inimă pentru trebuințele culturale ale poporului nostru să nu întârzie a veni cu obolul lor în ajutorul școlii noastre în primejdie. În special ne adresăm însă colegilor noștri funcționari de bancă, rugându-i să-și facă fiecare datoria, contribuind cu o sumă proporțională cu puterile lor și insistând în cercul cunoștințelor lor, ca și alții să contribuie la colecta întreprinsă pentru școala noastră comercială din Brașov.

Sumele oferite se pot plăti și în 3 sau și 5 ani consecutivi. Declarațiile de subscriere și contribuțiile se pot adresa sau la direcțiunea „Școlii comerciale superioare din Brașov” sau la „Solidaritatea” în Sibiu.

Sibiu, Martie 1914.

Cu stimă colegială: **Ioan I. Lăpedatu**, director-executiv la „Banca generală de asigurare”, secretarul „Solidarității”, Sibiu. **Constantin Papp**, revizor, șeful liquidării „Albinei”, redactorul Revistei Economice”, Sibiu. **Octavian Neagoș**, cassar la „Lumina”, Sibiu. **Ioan Rebegea**, cassar la „Albina”, Sibiu. **Ioan Vătășan**, insp. gen. al fil. „Albinei”, Sibiu. **Ionel Comșa**, mare comerciant, Săliște. **Iosif Oncioiu**, șef-contabil, la fil. „Albina”, Brașov. **Mateiu C. Jiga**, dir.-exec. la „Furnica”, Făgăraș. **Emanuil Comșa**, dir.-executiv la „Crișana”, Brad. **Adrian Cristea**, funcționar la „Ardeleana”, Orăștie. **Vasile C. Osvadă**, dir.-executiv la „Agricola”, Hunedoara. **Nicolae Căciulă**, șef-contabil la „Economul”, Cluj. **Ioan Moldovan**, șef-contabil la „Victoria, Arad. **Dominic Rațiu**, dirigentul filialei „Albinei”, Lugos. **Liviu Magdu**, funcționar la „Timișana”, Timișoara. **Aurel St. Suluțu**, secretar la „Nădlăcana”, Nădlac.

Concertul din Timișoara. Ni se anunță din Timișoara, că în urma interesului cel mare ce se manifestează față de **concertul urmat de dans** din 21 crt., comitetul aranjator a rezervat la hotelul „Principele de Coroană” — unde va avea loc și concertul — **mai multe camere** în nemijlocita apropiere de sala cea mare. Din aceste camere, mai multe sunt deja prenotate de participanți și astfel comitetul aranjator roagă pe această cale pe cei interesați, ca la caz dacă doresc să li se rezerve camere, să se adreseze dlui **Dr. Coriolan Balta, adv., Telefon Nr. 546** ca astfel, în vederea afluenței celei mari, să nu fie expuși a merge din hotel în hotel pentru camere.

D. Dr. Eugeniu Nyéki, originar din comitatul Biharea, — candidat de avocat, la 4 Aprilie a făcut cu bun succes examenul advocațional, la Murăș-Oșorhei. — Felicitări!

† **Ghiță Tătar** șef contabil la „Agricola”, membru în congregațiunea comitatensă și în reprezentanța orașenască etc. a decedat luni, 6 Aprilie în etate de 42 ani. Inmormântarea a avut loc azi Mercuri, 8 Aprilie, în cimitierul bisericii gr. ort. din Sebeșul-săsesc. Odihnească în pace.

Saverna Nr. 2. Un scandal militar asemănător cu cel din Saverna s'a petrecut Duminică noaptea în orașelul Brunnek din Tirol. Căpitanul Dittmann dela reg. 36 de infanterie, care staționează în acea localitate, a petrecut în so-

cietatea mai multor cunoscuți, cu cari amestec puțin de vin s'a certat și l-a părăsit brusc după miezul nopții. Dar aceia l'au urmat până în cazarmă, unde căpitanul i-a declarat arestați, dându-i în grijă unei patruli alarmate. La protestările țivililor căpitanul a răspuns cu insulte, îndemnând pe soldați în limba cehă (regimentul e compus aproape numai din Cehi) să-i maltrateze. Atunci unul dintre cei arestați, ofițer în rezervă, l'a rugat pe căpitan să le dea drumul, dându-și cuvântul de onoare că se va prezenta a doua zi; la care căpitanul i-a răspuns:

— Eu sunt Ceh și nu dau nimic pe cuvântul de onoare al neamțului!

La intervenția altor ofițeri superiori țivilii au fost eliberați. Contra căpitanului s'a pomenit cercetare disciplinară și pentru evitarea altor scandaluri a fost internat în spital.

Simuciderea unui conte Apponyi. Nu te bucura, stimată cetitor, căci nu contele cameleon s'a sinucis; acela trăiește și va mai trăi, dat fiindcă oamenii păcătoși au viață lungă și nu au curajul să se sinucidă. — E vorba de o rudenie a contelui negru, un oarecare conte Eugeniu Apponyi, care probabil scârbit de legea școlară a vărului său, a fugit în America, unde a intrat cheimer la un restaurant din New-York. Fantoma neagră însă l'a urmărit și acolo, de aceea mai bine și-a pus capăt zilelor prin un glonte de revolver. Am căutat să aflăm amănunte asupra nenorocitei prodițe de conte, dar — mirum! — enciclopediile universale serioase nu conțin numele Apponyi. Ce să facem, trebuie să ne mulțumim și cu atâta, de cumva însuș Măria Sa nu va căuta să se lămurească ori să ne desmintă.

x **In atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmann** pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, înțeperea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte o lingură cafea. Pretul 2 coroane. Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhid-u. (Mf 1621)**

x **„Tokio” extirpător de bățături.** Se poate folosi cu succes contra bățăturilor (la picioare), negeilor și contra scortășării pielii. După o folosire de 2 zile ne scăpăm de durerea bățăturilor. — 1 doză 50 fil. Pentru 60 fileri se trimite francat. Adresa: **TOMON ANTAL, Cegléd, H. kerület. Tő 1919**

x **Am onoare a aduce la cunoștință m. st. Doamne, că au sosit pălăriile după cea mai nouă modă. Transformările le execut în timp de două ore. Cerând sprijinul binevoitor a m. st. Doamne, semnez cu stimă: Iulia Roman. Arad, Deák-Ferencz u. 2. (Ro 1976-6)**

x **Pregătirea romului și a licherurilor în mod caselei** 100—200 procente economie, 20 fileri, 1 dosă de extract de rum concentrat de lamaica, sau orice extracte de licheruri, prin care se poate pregăti 1 litru rum foarte fin, ori 2 litri de licher foarte fin. La fiecare sticlă se acule și modul de pregătire.

In schimbul unei sume de 30 fil. în mărci postale trimit franco o dosă de mostră din ori care extract de licher sau rum.

Magazin principal: **Parfumerie Antalczy „Hygiene” Timișoara-Cetate (Temesvár-Belváros) vis-à-vis de intrarea cafenelei hotelului „Coroana”. (A. 1415).**

x **Minge pentru football, ghete pentru fotbal, lopeți pentru fennis, minge și jucării, asortiment bogat și foarte ieftin la firma Hegedűs Gyula, Arad, bulev. Andrássy nr. 16. Telefon 506. (He 1891).**

ECONOMIE

Bursa de cereale din Budapesta.

(După 50 kgr.)

— 7 Aprilie.

Grâu pe Aprilie	12.70
Grâu pe Maiu	12.52
Grâu pe Octomvrie	11.42
Secară pe Aprilie	10.40
Secară pe Octomvrie	8.79

Ovăs pe Aprilie
Ovăs pe Octomvrie
Porumb pe Maiu

7.76
7.80
6.92

MASURI DE APARARE CONTRA PAGUBELOR DE GRINDINĂ

Aviz tuturilor economilor noștri:

La nenorocita criză economică din anul trecut au contribuit de sigur în măsură mare și pagubele de grindină. Este prea proaspătă în memoria fiecărui econom icoana desperată lăsată de acest element, care în multe locuri a nimicuit în câteva minute toată munca și osteneala unui an de zile.

Cari sunt măsurile de apărare contra pagubelor de grindină (ghiață)?

Economii noștri abia se pot gândi la treburile uriașe întrebunțate în țările apusene pentru spargerea norilor de ghiață și împrăștierea acestora. Aparatele acestea costă prea mult și pe lângă primeidiile de exploziune sunt și periculoase, iar apărarea foarte arareori reușește.

Astăzi după ce ne avem deja de doi ani Banca noastră românească de asigurare, care servește pe toți economii noștri în modul cel mai corect, putem zice, că păcătuiește de arândul contra sa și contra familiei sale acela, care nici în anul acesta nu-și asigură semănăturile prin Banca noastră de asigurare contra danelor de grindină.

Prin Banca noastră de asigurare s'au plătit în anul trecut — după cum aflăm din isvor sigur — **despăgubiri de grindină în sumă de peste 9000 coroane.**

Oferte și prospecte de asigurare stau ori când și ori cărui econom la dispoziție atât la Centrala din Sibiu (edificiu Albina) a institutului, cât și la agenturile ei principale din:

1. **Brașov** (la filiala Albina) pentru comitatele Brașov, Treiscaune, Odorhei, Ciuc, și părțile apropiate din comitatele Făgăraș, Târnava-mare și Târnava-mică.

2. **Sibiu** (la Centrala din edif. Albina) pentru comitatele Sibiu, Albainferioară, Hunedoara, (Murăș-Turda, Bistrița-Năsăud, Sătmăr, Sălaj, Maramurăș.

3. **Arad** (edif. Victoria) pentru comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad și unele părți mai apropiate din Bănat.

4. **Lugoj** (la filiala Albina) pentru partea de miazănoapte a Bănatului.

5. **Vârșej** (la Luceafărul) pentru toată partea de miazăzi a Bănatului.

6. **Cluj** (Kossuth Lajos u. 26) pentru comitatele Cluj, Turda-Aries și Solnoc-Dobâca.

Oferte de asigurare contra pagubelor de grindină se pot preda și la fiecare dintre băncile românești, căci toate reprezintă Banca noastră de asigurare, precum și la bărbații noștri de încredere din fiecare comună.

La asigurări mai mari și mai complicate Banca Generală de Asigurare trimite la dorință, fără spese pentru cei ce vor să se asigure, funcționari experți și pricepuți din cancelariile sale, pentru ca economii noștri să fie serviți cât se poate de bine, pentru că ofertele luate în mod greșit adeseori se răsună pe capul asiguratului.

AVIZ.

Aducem la cunoștință on. public că multumitele publice numai pe lângă taxă se pot publica și costă de fiecare șir cules 20 fileri.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

Bibliografie.

A apărut:

POCĂIȚII de **Dr. SEBASTIAN STANCA.** E un studiu voluminos pentru combaterea sectei pocăiților. În 25 capitole tractează pe larg toate învățăturile sectei dovedindu-le întreagă rădăcina. O recomandăm în deosebi preoșimei și învățătorimii ca o armă puternică în lupta cu sectarii. Cartea costă 4 cor. și se poate comanda

dela autor (Dr. Seb. Stanca preot în Szászsebes) și dela librăriile românești.
(Sa 1936—10).

POSTA REDACȚIEI

Scrisoare închisă în plic deschis

din partea lui Haralamb Călămar Siblu către „Liga Culturală” București.

Voi ce tot aveți să sbierați acolo împotriva Austro-Ungariei, că doar ce credeți, că alasta-i așa numai o Turtuceala? Noa zic zău, că ați avută noroc, că Tisza acum e tocmai ocupat să-și întarce copiii din opoziție, că de nu vă trântea un „August-Prostul”, ca bieților Sași, cari încă se răscoțoraseră împotriva ideii de stat maghiar cu liga lor șvăbească. Voi credeți că monarhiei îi frică de Liga voastră, mămăliga mea sacramenti și-un car de nemți! Mă, noi avem diplomați, mă, așa să știți. Noi dacă vrem noi vă revizuim la moment de pe fața pământului, nu numai constituția, pe care v'o lăsăm vouă să v'o revizuiți, ci vă revizuim până în cadrulăter toate aspirațiile voastre dela Traian încoace. Mă, noi suntem mare putere, și nu aveți voi nici un automobil eu atâți cai putere, câți măgari avem noi aici cari conduc treburile triplei alianțe spre imperialismul maghiar. Singur Tisza este, care nu-i lasă să mâne repede, fiindcă e om cuminte și se lasă condus de Wilhelm, care se teme totdeauna de „pane” neașteptate în „Pannonia”. Dar voi, dai înainte ca Danef la Loudra. V'ați dat cu Rușii, hai? Stați mai întâi să vă dea Basarabia, ș'apoi să-l faceți pe Bismarck în Europa. Dar cu o țăr de fleică de Turtuceala la abdomen, ce credeți, că sunteți atât de tari, ca să răsturnați planiglobul? „Noi vrem pământ!” — Știu eu că vreți, că pare că noi nu vrem? Aveți voi pământ destul, numai recolta v'o mănca Parisul Ostanda, Riviera și Monte-Carlo, singur Carol e care v'o lasă tot vouă la Sinala.

Mai vreți să luați și Ardealul și Bucovina. Joci v'o spus'o d. Aurel Onciul, că vă perhoreschează, și ăla-i cavalier, mă ăla știe ce zice când spune o așa vorbă mare, pe care eu adevărat că n'o pricep, dar trebuie să însemne ceva, dacă o zice dumnilui. Vă purechează mă, ați priceput? Și mă ăia din Bucovina au cultură ghermană nu de-a lui Gheorghe Lazar din Avrig, ca voi! Atunci ce vă mai ocoșiți în treburile monarhiei? Noa numai atâta vă spu, ca să nu mai sghierați atâta pentru o mama-ligă, că domnu Onciu cu I, adică Onciul, e aristocrat și nu-i plac de fel mitocăni de astea. Tisza e și el aristocrat, da nu așa mare ca domnu Onciu cu I. Ș'apoi n'are cultură așa tare ghermană, că-i mai mult unguș și de aceea nici n'o cutezat să vă infrunte așa tare ca domnu Onciu cu I, ci a zis numa, că voi în țara voastră puteți face ce vreți, căci acolo presa fiind liberă și gura-i slobodă. Lui Tisza nu-i dă mâna să vă apostrofeze așa cum v'a imbroșcat gura domnului Onciu cu I. Noa și de aceea, de altă dată fiți mai cu chibzula și nu mai faceți prostii de astea ca acele dela 29 Martie a. c. ci dacă le puneți la cale, faceți-le în ziua de 1 Aprilie stil nou, pe care toți cei cari au cultură ghermană știu că este ziua în care se prosteste lumea. Atunci poate că nu se mai supără nici domnu Onciu cu I.

Salutare!...

Al. Tințariu Nu știm unde se poate căpăta. Să vă adresați vre-unui ofițer activ care probabil va ști să vă dea informații în această chestie.

POSTA ADMINISTRAȚIEI

Ioan Blidariu, Topleț. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Martie 1914.

Terentius Bugariu, Timișoara. Am primit 21 cor. în abonament până la finea anului curent.

Moise Mariș, Socolod. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Iunie a. c.

N. Răuciu, Vingard. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Mai a. c.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Bătăturile, scortoșenia pielii, urciilor de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți „CANNABIN”
1 sticlă 1 cor., francată
1 coreană 40 fil., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare
la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la progițitor: Dr. E. FLESCH, farmacia la „COROANĂ” la Győr.

PRIMA SOCIETATE DE CREDIT FUNCİAR ROMÂN DIN BUCUREȘTI.

ANUNȚ.

Se aduce la cunoștința publică că, Joi 27 Martie st. v. (9 Aprilie st. n.) 1914. Se vor trage la sorți Scrisuri funciare rurale, pentru un capital de Lei 2,343.600.— din care:

Scrisuri 4% a 30-a tragere Lei 145.700.—
Scrisuri 5% a 65-a tragere „ 2.197.900.—

Tragerea la sorți se va face la orele 3 p. m. în ședință publică în localul Societății, strada Colței Nr. 27.

DIRECȚIUNEA.

CONCURS.

Devenind postul de viconotar comunal vacant prin abdicarea în comuna Szelistye, pentru îndeplinirea lui prin alegere escriu concurs și invit pe candidații de notar cvalificați conform cerințelor legii, — de a-și înainta prin autoritatea lor competentă, cererile instruate cu dovezile de lipsă, la oficiul pretorial până în 16 Maiu a. c.

Szelistye, în 4 Aprilie 1914.

Primpretorul cercual.

Pi 2006—3

Se caută

un candidat de avocat

cu 1 Mai ori 1 Iunie, plată după invoială. A se adresa la administrația ziarului.

(A 2018)

CONCURS.

La institutul de credit și economii „Geogeană” în Geoagiu (Algyógy) este de ocupat postul de CASSAR retribuit cu salariu anual de 1500 cor., 20% bani de cuartir și tantiema statutară.

Alesul cassar va depune cauzie în numărare sau hârtii de valoare în mărimea salariului anual, și va avea să îndeplinească și alte lucrări de birou ce i-se vor aviza.

Preferiți vor fi cei cu cvalificație comercială și cari și-au împlinit obligamentele militare. Terminul de concurs e 15 Mai 1914.

Geoagiu, 2 Aprilie 1914.

DIRECȚIUNEA

institutului de credit și economii „GEOGEANA”.

(Ge 2017)

ANUNȚ.

Un student în drept cu practică bună în afacerile cancelării advocațiale, în ale cărții funduare, scrie cu mașina, caută aplicare momentană în cancelarie advocațională. — Ofertele să se trimită cu indicarea salariului pe adresa:

GEORGE A. BALOMIRI
student în drept

(Ba 2019)

Orăștie, (Szászváros).

„Chansonette”!

Compozițiune minunată pentru violină cu acompaniament a apărut acum. Prețul 1.70 cor. Comenzile sunt a se trimite compozitorului! **MICHAIL MUNTEANU, Budapest, VI., Király-u. 28 III. 60.**

(Mu 2012)

O crăsmă și o băcănie

cu foarte bună vânzare, într'un ținut cu mine și cu pruniște, mai departe butoaie, butelii și un cazan de fier rachiou cu toate cele necesare, din cauza luării unei alte întreprinderi se dau în chirie imediat pe lângă condițiuni de plată avantajoase. — Adresa la administrația ziarului nostru.

(Ka 2011)

Lucrări
de acoperire cu țigle și ardesle
cu garanță pe un an, cu prețuri convenabile și în mod specialist execută
Răcz György
maestru de acoperit cu țigle și ardesle
Arad, str. Mikes Kelemen nr. 17.
La dorință merg la fața locului atât în provincie cât și în localitate.
(Ra 1978)

Sute de inși au spus deja...

că cele mai bune și mai durabile ghetete pentru bărbați, femei și copii se capătă numai la

„Asociația călțunarilor din Arad”

(„Aradi Olpötermelő-szövetkezet”),
ARAD, Piața Libertății (Szabadság-tér) 14.
Tot aci se vând jumătăți de talpă de gumb, cari sunt durabile și scutesc piciorul contra umezelei, apoi se execută grabnic.

Comenzi și reparaturi se execută prompt.
Prețuri ieftine! Serviciu conștiințios
(A 1983—5)

Mii de inși

binecuvântă mijlocul nutritor de întărire

„Kárpátia”

care în decurs de 3—4 zile încetează cea mai crâncenă tuse.

„KÁRPÁTI” e un mijloc excelent contra boalelor de astmă, răgușeală, constipație, precum și la boale de gâtje, — plămâni și stomac.

Efect sigur, deja la prima încercare.
1 sticlă de 350 grame cor. 3.— 1 sticlă de 700 grame cor. 5.—

De vânzare la:

Victor Hosszu, Brașov

str. Claustrului Nr. 16.
Ho 1846—30

Radó Gyula

prăvălie de confecțiuni
pentru dame în ARAD.

!

Noutăți în

COSTUME

din cottelen, pepita și alte stoffe
la modă cu cel mai bun croi,
acum dela 35 cor. în sus.

!

JACHETE

după moda cea mai nouă.

Jachete scurte,
Capoate de sport,
Jachete de mătăasă,
Capoate albe,
Pardesiuri pentru copii,
Haine pentru fetițe,
Talii,
Halate,
Fuste,
Mantale de lister și gumă

în asortiment extraordinar.

!

Bluze și haine de doliu.

Prețuri fixe! Telefon: 238.

(Ra 1995)

Prăvălie de cafea și ceai

la

„Regele cafelei”

ARAD, strada Forray.

▼

**Cea mai modernă prăji-
torie electrică de cafea.**

Ținând seamă de exigențele on. public,
ne-am asortat așa fel, ca orice soi de cafea
bruto, în cantitate oricât de mică, la dorință o
prăjim în decurs de 10 minute.

Specialități de cafea:

Soiurile de cafea amintite mai jos sunt
cele mai bune dintre toate celelalte soiuri
de cafea.

Orice miros și putere, ce fac cafeaua
plăcută, le au aceste soiuri. Recomandăm
aceste cele mai bune cafele iubitorilor
de cafea.

Cafea padang, din India estică. Are boaba
lată, turtită, culoare nobilă,
se prăjește admirabil. Are miros foarte
bun și fin. $\frac{1}{4}$ klgr. cor. 1'10.

Cafea Corog, din India. Calitate tare, exce-
lentă, foarte căutată mai ales în
Anglia și la noi. În patria noastră se vinde
sub numirea de „CUBA” $\frac{1}{4}$ klgr. 1 cor.

Arab Mocca, din Arabia. Are boaba măruntă.
La mixtură de cafea neagră
e indispensabilă. Prăjirea trebuie să se
facă cu multă grijă. $\frac{1}{4}$ klgr. cor. 1'05.

Java-aur. Cafea moale, miros și aromă exce-
lentă. E cea mai fină între cafelele
galbene. $\frac{1}{4}$ klgr. cor. 1'05.

Molió-Ardiő, din India-posterioră. E de ca-
litate excelentă. Se prăjește ex-
celent și are toate calitățile unei cafele
excelente. $\frac{1}{4}$ klgr. 1 cor.

Cafea-Ceylon. Are boaba grea, ca oțelul
foarte tare. Se prăjește ex-
celent. $\frac{1}{4}$ klgr. 95 fl.

Asortiment și de alte foarte nu-
meroase soiuri ieftine de cafea.

Vo 2014

Fiecare

are deja cunoștință!

că cele mai bune și mai ieftine

parfumerii și stropitoare de Paști

se pot procura dela

Drogheria Centrală

Vas Sándor és Társa

Arad, Bulev. Andrassy.

Va 1998

Dacă nu v'ați procurat încă trebuințele de primăvară, vă rog să nu întrelăsați a-mi cerceta bogatul magazin, unde a sosit un foarte bogat asortiment de cele mai frumoase și mai moderne

POSTAVURI DE HAINE PENTRU FEMEI ȘI PÂNURI PENTRU TALII.

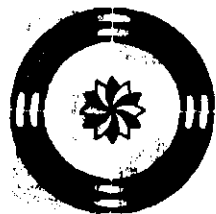
delinuri franceze, mătăsuri pentru talii, zefire engleze, cretoane de Cosmanos, batisturi franceze, pânze engleze pentru haine.

MARE ASORTIMENT DE DECOURI PENTRU HAINE, CRAVATE ȘI CORSETE FOARTE MODERNE.

Sosind lucrurile de primăvară, roagă binevoitorul sprijin cu deosebită stimă:

GHEORGHE IANCOVICI

prăvălie de articlil de modă pentru femei și bărbați

ARAD, str. Forray, nrul 2/a.

Asortiment foarte bogat de pliere negre și culori moderne, dela cele mai ieftine până la cele mai fine; mare asortiment de

ate, pânze de bumbac și șifoane,

albituri pentru masă, garnituri pentru cafea stergare, albituri pentru femei și bărbați, clo rapi, mănuși, broderii, băsmălute, etc.

RĂMĂȘITE DE PÂNZE ȘI BRODERII CU JU MĂTATE PREȚ.

Singurul vânzător de cele mai bune plieri pentru domni și femei, pe lângă o garanție de 1000 zile.

(la 1927—10)

INȘTIINȚARE!

Am reușit să cumpăr întreg magazinul de **specialități de haine pentru copii** al firmei

Succesorii Fischer Berta és nővére din Budapesta, str. Vienei

și începând cu ziua de azi întreg asortimentul acesta îl pun în vânzare cu **prețuri fabuloase de ieftine** în despărțământul special al

Bazarului de concurență al teatrului.

Cercetarea nu obligă cumpărare. — Am mai cumpărat și un mare magazin de ghete, pe care iarăș le pun în vânzare cu prețuri foarte ieftine.

Ka 2015

DIMITRIE MESSAROS

prăvălie de coloni-
ale și delicatose ::

ARAD, Colțul străzilor Erzsébet királyné-körut și Eötvös. Telefon 910.

Recomandă pe sărbătorile paștelor articolele sale de prima calitate, licheruri excelente din patrie și străinătate, coniacuri fine, rumuri și șampanii excelente. La cumpărare de licher și coniac :: 10% rabat. Așteptând comandele mult onoratului public semnez ::
Cu profundă stimă

DIMITRIE MESSAROS

comerciant de colo-
niale și delicatose.

Komjáthy Rózsi

salon de pălării pentru dame

Arad, strada Deák-Ferenc nr. 5.

Aduc la cunoștința on. dame, că mi-au sosit cele mai proaspete noutăți de modă de primăvară. Asortiment bogat de pălării pentru femei, copii, velour și de plisă

Depozit permanent de pălării de doamnă. Străfomări se execută în decurs de 24 ore.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distinsă stimă

(Ko 1915—10)

Komjáthy Rózsi

Cel mai vechiu magazin și atelier de reparaturi în ARAD, de biciclete, mașini de cusut și gramafone.

Declar în modul cel mai hotărât, că Bicicletele „Original Victoria” și „Puch” precum și mașinile de cusut „Pfaff” sunt de vânzare exclusiv numai la mine.

HAMMER VILMOS

ARAD, Szabadság-tér nr. 5/6. Timișoara—Ioșefin (Femesvár—Iőzsefváros) Hunyadi ut nr. 14.

Vânzare exclusivă de mașini și plăci Pahté, gramafone „COLUMBIA” și originale și cele mai noi plăci românești.

Mare atelier special de reparaturi.

Mașini de cusut „SINGER” cu prețuri foarte ieftine.

Inștiințare!

Cu onoare aducem la cunoștința on. public, că la magazinul filialei noastre au sosit cele mai noi și moderne ghete gata de primăvară cu prețuri fixe convenabile. Rugăm on. public ca înainte de a-și cumpăra ghete să binevoiască a ne cerceta magazinul nostru.

Mai nainte MOSKOVITS, acum: filiala :: fabricii de ghete ::

„HUNGARIA”

ARAD, Szabadság-tér 18.

Hu 1979

Nou local de hotel și ospătărie

Aduc la cunoștința On. public din Arad și provincă că am deschis un local de HOTEL ȘI OSPĂTĂRIE provăzut cu confortul cel mai modern în Arad, Pécskui-ut 1a. Mă voi nizu totdeauna să servesc On. oaspeți mâncări gustoase, beuturi nefalsificate etc etc. :: Camere se dau cu prețuri ieftine.

Prețuri ieftine.

Serviciu conștientos.

Roagă binevoitor sprijin:

SCHORMAN ISTVÁN

proprietarul hotelului și ospătăriei „LONDON” ARAD, Pécskai-ut 1a.

(So 1989—5)

Unde

se pot cumpăra cele mai bune și mai elegante

PLOIERE?

Unde se pot afla noutățile cele mai moderne — **En-tout-cas** și ploiere pentru dame și bărbați în executare perfectă și estetică, de calitatea cea mai bună și cele mai moderne

albituri pentru bărbați

în executare recunoscută de cea mai bună.

Cămeși de modă albe și colorate; **GULERE** și **MANOETE** albe și colorate; **BATISTE** de buzunar; **BRATELE**; **CRAVATE** pentru gulere simple și duble; **CĂMEȘI** din păr de câmilă; **CIORAPI** și alți articlii de modă p. bărbați în sortiment bogat și cu prețurile cele mai ieftine se pot cumpăra dela

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de paraplee și prăvălie de articlii de modă pentru bărbați

SIBIU (Nagyszeben), Piața mare, palatul „Bodenkredit”.

Aduc la cunoștința

on. mușterii că

întreg assortimentul de

ghete Kobrak

le vând cu prețuri sub prețul de fabrică.

Priviți prețurile ieftine din galantare!!

FIȚI ATENȚI LA FIRMĂ!

Lányi Marcell

magazin de ghete

Arad, Str. Atzél Péter 1.

(La 1965—10)

PRIMA CUSĂTORIE ARĂDANĂ CU PUTERE ELECTRICĂ.

STERN CECILIA

magazin de haine pentru femei în ARAD, strada Forray nrul 2.

Rocuri de lister în orice culoare cor. 12.—
Rochie engleză modernă „ 7.—
Halaturi dela 6 cor. în sus.
Se 1923

Talii moderne dela cor. 2-80 în sus.
Jupon fin de mătăsă cor. 9.—
Jupon fin de cloth și lister dela 3 cor. în sus.

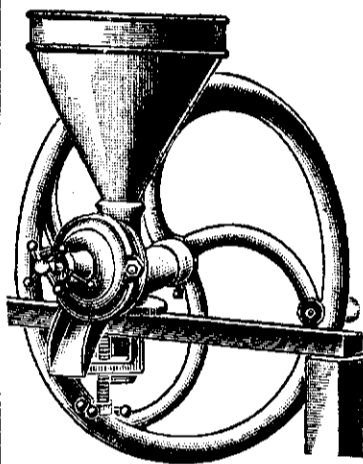
Halat de crepon și delin dela 14 cor. în sus.

Mare asortiment de noutăți de primăvară, și anume: rochii, talii, halaturi, costume și rocuri de lister și haine pentru copii, precum și albituri pentru femei. Șorțuri de lister, cloth și de spălat.

Costume după măsură se execută în decurs de 6 ore, iar haine de dollu în decurs de 4 ore.

CEA MAI IEFTINĂ SURSĂ DE CUMPĂRAT.

Orice reparație la râșnița „Texas” o execut gratis

Correspondență în limbile germană și franceză.

„TEXAS” râșniță americană de mână

Râșnița „Texas” este cea mai bună și mai ieftină râșniță, a veacului prezent; macină totfelul de semințe, porumb, ovăs, orz, fasole, mac etc. Singurul instrument de mână care e foarte potrivit în gospodărie.

PREȚUL: 25 COROANE.

Ki 1930 FIRMA

KIRÁLY SÁNDOR

BUDAPEST VI., Felső-erdősor-u. 4.

Sarkadi és Windisch

magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone. — Reprezentanții în Ungaria de sud a mașinilor de scris „ROYAL”.

Vârșeț (Versecz), str. Deák-Ferencz 3.

Oferăm on. public bogat asortatul nostru magazin, condiții favorabile de plătit chiar și în rate, pentru mașini dăm 6-16 ani garanță. Mare atelier specialist de reparare. Prețuri gratis și franco. La dorință mergem la fața locului. (Sa 1570)

TELEFON:

179.

TELEFON:

179.

Asortiment colosal

de noutăți de primăvară, pardesiuri pentru bărbați, băieți și copii, haine și pantaloni de modă, cu prețurile ieftine fixe indicate.

Szántó Mór és Társa

magazin de haine ARAD, palatul teatrului și colțul străzii Atzél Péter, în parter și la etaj. ● ● ● ● Serviciu prompt.

Firma noastră mai are filiale la:

Miskolcz, Arad, Sătmar, Sighetul-marmației, Sátorajauhely, Salgótarján, Ózd, Rozsnyó etc. Sa 1078

Prețuri fixe!

Telefon nr. 421.

Noul nostru mare prețurent ilustrat îl trimitem oricui gratis și franco.

